

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเรื่อง “การสำรวจสภาพการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย ตามหลักสูตรนาฏศิลป์ชั้นต้น วิทยาลัยนาฏศิลป์ กรมศิลปากร” ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้า รวบรวม เอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ พร้อมทั้งได้นำเสนอผลการศึกษาค้นคว้าวิจัย ตามลำดับ ดังนี้

1. การจัดการศึกษาของวิทยาลัยนาฏศิลป์
2. สภาพการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย ตามหลักสูตรนาฏศิลป์ชั้นต้น
 - 2.1 ด้านการใช้หลักสูตรและหนังสือเรียน
 - 2.2 ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน
 - 2.3 ด้านการใช้สื่อการสอน
 - 2.4 ด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร
 - 2.5 ด้านการวัดและประเมินผล
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 3.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 3.2 งานวิจัยต่างประเทศ

1. การจัดการศึกษาของวิทยาลัยนาฏศิลป์

วิทยาลัยนาฏศิลป์ สังกัดกองศิลปศึกษา กรมศิลปากร กระทรวงศึกษาธิการ เป็นสถานศึกษาแห่งเดียวของกระทรวงศึกษาธิการ ที่จัดการเรียนการสอนวิชาสามัญควบคู่กับวิชาศิลปะ สภาพการจัดการศึกษาของวิทยาลัยนาฏศิลป์ จึงแตกต่างจากสถานศึกษาอื่น ๆ ของกระทรวงศึกษาธิการ

กรมศิลปากร (2517: 9 - 12) ได้ชี้แจงถึงการดำเนินการจัดการศึกษาของวิทยาลัยนาฏศิลป์ ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ตามรายละเอียดดังนี้

วิทยาลัยนาฏศิลป์ เดิมมีชื่อว่า "โรงเรียนนาฏดุริยางคศาสตร์" เปิดสอนเป็นครั้งแรก เมื่อวันที่ 17 พฤษภาคม พ.ศ.2477 นับเป็นสถาบันของชาติแห่งแรกที่ทำให้การศึกษาทั้งวิชาสามัญและวิชาศิลปะ ขึ้นอยู่กับกรมศิลปากร กระทรวงศึกษาธิการ ผู้ก่อตั้งโรงเรียนนี้คือ พลตรีหลวงวิจิตรวาทการ อธิบดีคนแรกของกรมศิลปากร ต่อมาเมื่อ พ.ศ.2478 ทางราชการมีความประสงค์ที่จะให้วิชาศิลปะทาง โขน - ละคร และดนตรีมารวมอยู่ในสังกัดเดียวกัน จึงได้โอนครูอาจารย์ทางนาฏศิลป์และดุริยางคศิลป์ประจำราชสำนักของพระมหากษัตริย์ รวมทั้ง เครื่องดนตรี เครื่องโขน เครื่องละครของหลวงบางส่วนจากกระทรวงวัง ให้มาอยู่ในสังกัดกรมศิลปากร กรมศิลปากรจึงแก้ไขปรับปรุงการศึกษาของโรงเรียนนาฏดุริยางคศาสตร์ ให้กว้างขวางยิ่งขึ้น กล่าวคือ ในวันที่ 2 พฤษภาคม พ.ศ.2478 พระสารสาสน์ประพันธ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงธรรมการ ได้มีคำสั่งตั้งโรงเรียนศิลปากร สอนวิชาช่างปั้น ช่างเขียน และช่างรัก ขึ้นอยู่กับกรมศิลปากรและให้โรงเรียนนาฏดุริยางคศาสตร์ไปรวมเป็นแผนกหนึ่งของโรงเรียนศิลปากร เรียกชื่อเฉพาะแผนกนี้ว่า "โรงเรียนศิลปากรแผนกนาฏดุริยางค์" ให้การศึกษาวิชาศิลปะทางดนตรี เป่าพาทย์ และละคร ระบำ แต่ยังไม่มีการสอน โขน ต่อมาวันที่ 24 สิงหาคม พ.ศ.2485 มีประกาศพระราชกฤษฎีกา จึงแบ่งส่วนราชการในกรมศิลปากรใหม่ ให้ยุบกองโรงเรียนและให้ "แผนกช่าง" ของโรงเรียนศิลปากร ไปขึ้นอยู่กับมหาวิทยาลัยศิลปากรที่ตั้งขึ้นใหม่และโอนกรมศิลปากรไปสังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี ตั้งแต่วันที่ 28 เมษายน พ.ศ.2485 กรมศิลปากร จึงปรับปรุงกิจการของดุริยางคศิลป์ เปลี่ยนชื่อใหม่เป็นกองการสังคีต และโอนแผนกนาฏดุริยางค์ จากโรงเรียนศิลปากร มาขึ้นอยู่กับกองการสังคีต เปลี่ยนชื่อเป็น "โรงเรียนสังคีตศิลป์" ขึ้นอยู่กับแผนกนาฏศิลป์

แต่เนื่องจากอุปสรรคบางประการ และภัยจากมหาสงครามโลกครั้งที่ 2 รวมทั้งราชการได้ย้ายสถานที่ไปใช้ราชการอย่างอื่น ระหว่าง พ.ศ.2485 - พ.ศ.2487 การศึกษาของโรงเรียนสังคีตศิลป์จึงหยุดชะงักไปชั่วระยะหนึ่ง

พ.ศ.2488 ภายหลังจากสิ้นสุดมหาสงครามโลกครั้งที่ 2 แล้ว นายกรัฐมนตรี (จอมพล ป.พิบูลสงคราม) ได้มีบัญชาให้แก้ไขปรับปรุงการศึกษาของโรงเรียนสังคีตศิลป์ขึ้นใหม่ และเปลี่ยนชื่อเป็น "โรงเรียนนาฏศิลป์" มีวัตถุประสงค์ 3 ประการคือ

1. เพื่อเป็นสถานศึกษานาฏศิลป์และดุริยางคศิลป์ของทางราชการ
2. เพื่อบำรุงรักษาและเผยแพร่ นาฏศิลป์และดุริยางคศิลป์ประจำชาติไทย
3. เพื่อให้ศิลปะทางดนตรีและโขน - ละคร ภายในประเทศมีฐานะเป็นที่ยกย่อง

ดังในนานาประเทศ

เมื่อเปิดโรงเรียนนาฏศิลป์ ในปี พ.ศ.2488 มีนักเรียนเก่าเหลืออยู่ในโรงเรียนสังคีตศิลป์ 33 คน เป็นนักเรียนหญิงทั้งสิ้น จึงได้เปิดรับสมัครเด็กชาย เข้าฝึกหัดโขน เป็นจำนวนประมาณ 60 คน และนับตั้งแต่นั้นมาจำนวนนักเรียนก็เพิ่มขึ้นทุกปี และโรงเรียนนาฏศิลป์ก็ขยายการศึกษาทั้ง นาฏดุริยางคศิลป์ไทยและสากล

ต่อมาวันที่ 9 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2504 มีพระราชกฤษฎีกา แบ่งส่วนราชการในกรมศิลปากร ออกเป็นกองต่าง ๆ และมีกองศิลปศึกษาเพิ่มขึ้น โรงเรียนนาฏศิลป์ จึงโอนจากกองการสังคีตมา ขึ้นกับกองศิลปศึกษา และได้รับการยกฐานะให้เป็น "วิทยาลัยนาฏศิลป์" เมื่อวันที่ 1 มกราคม พ.ศ.2515 ปีการศึกษา 2519 ได้ขยายการศึกษาถึงระดับปริญญา (ศษ.บ.) โดยสมทบกับ วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา มีนักศึกษาที่จบการศึกษาระดับปริญญา ตั้งแต่ปีการศึกษา 2520 เป็นต้นมา

วิทยาลัยนาฏศิลป์ เป็นสถานศึกษาในสังกัดกองศิลปศึกษา กรมศิลปากร กระทรวงศึกษาธิการ ให้การศึกษาทั้งวิชาสามัญและวิชาศิลปะ เดิมมีอยู่แห่งเดียว คือที่กรุงเทพมหานคร ตั้งอยู่ที่ถนนราชินี เชียงสะพานพระปิ่นเกล้า ใกล้โรงละครแห่งชาติ ปัจจุบันมีที่ภูมิภาคแล้ว 9 แห่ง คือ

1. วิทยาลัยนาฏศิลป์เชียงใหม่ ตั้งอยู่ที่ถนนสุริวงค์ ตำบลหายยา อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ เปิดทำการสอนตั้งแต่ปี พ.ศ.2514
2. วิทยาลัยนาฏศิลป์อ่างทอง ตั้งอยู่ที่ตำบลบางแก้ว อำเภอเมือง จังหวัดอ่างทอง เปิดทำการสอนตั้งแต่ปี พ.ศ.2521
3. วิทยาลัยนาฏศิลป์นครศรีธรรมราช ตั้งอยู่ที่ถนนหัวไทร ตำบลท่าเรือ อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช เปิดทำการสอนตั้งแต่ปี พ.ศ.2521
4. วิทยาลัยนาฏศิลป์ร้อยเอ็ด ถนนกองพลสิน ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด เปิดทำการสอนตั้งแต่ปี พ.ศ.2522
5. วิทยาลัยนาฏศิลป์สุโขทัย ตั้งอยู่ที่ตำบลบ้านกล้วย อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย เปิดทำการสอนตั้งแต่ปี พ.ศ.2522
6. วิทยาลัยนาฏศิลป์กาฬสินธุ์ ตั้งอยู่ในโรงเรียนกาฬสินธุ์พิทยาสรรพ์ อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ เปิดทำการสอนตั้งแต่ปี พ.ศ.2525

7. วิทยาลัยนาฏศิลป์ลพบุรี ตั้งอยู่ในโรงเรียนการช่างชาย (เดิม) อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี เปิดทำการสอนตั้งแต่ปี พ.ศ.2526
8. วิทยาลัยนาฏศิลป์จันทบุรี ตั้งอยู่ที่อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี เปิดทำการสอน ตั้งแต่ปี พ.ศ.2527
9. วิทยาลัยนาฏศิลป์พัทลุง ตั้งอยู่ที่อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง เปิดทำการสอนตั้งแต่ปี พ.ศ.2527

กรมศิลปากรได้มีการปรับปรุงการจัดระบบการศึกษาของวิทยาลัยนาฏศิลป์ ดังปรากฏใน คำชี้แจงของหนังสือหลักสูตรนาฏศิลป์ขั้นต้น พุทธศักราช 2521 ดังนี้

หลังจากที่ได้มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศใช้แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2520 กรมศิลปากรได้แต่งตั้งกรรมการดำเนินการปรับปรุงหลักสูตรของวิทยาลัยนาฏศิลป์ ขึ้น ซึ่งประกอบด้วยคณะผู้เชี่ยวชาญ ผู้มีความรู้ความสามารถในสาขานาฏศิลป์ไทย นาฏศิลป์สากล ดุริยางค์ไทย ดุริยางค์สากล และคีตศิลป์สากล และผู้มีความรู้ในสาขาวิชาสามัญ คณะอนุกรรมการ ชุดนี้ได้ประชุมพิจารณา ในการกำหนดรูปแบบประเภทของการศึกษา โครงสร้างหลักสูตรและกำหนด รายละเอียดในหลักสูตรของวิทยาลัยนาฏศิลป์ ตั้งแต่ระดับประกาศนียบัตรนาฏศิลป์ขั้นต้น ประกาศนียบัตรนาฏศิลป์ชั้นกลาง ประกาศนียบัตรนาฏศิลป์ชั้นสูง และระดับปริญญา ที่ประชุมได้ ตกลงในหลักการที่จะจัดการศึกษาในรูปแบบของการศึกษาวิชาชีพพิเศษ ซึ่งในแผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2520 ได้ระบุไว้ว่า "เป็นการศึกษาที่มุ่งเพื่ออบรมการอาชีพบางอย่างที่ต้องการฝึกฝน พิเศษแต่เยาว์วัย และเป็นเวลานานเช่น นาฏศิลป์และดนตรี เป็นต้น การจัดการศึกษาอาจจัดตั้ง เป็นสถาบันเฉพาะ หรือจัดเพิ่มวิชาชีพเข้าในหลักสูตรปกติ โดยให้มีระยะเวลาเรียนต่าง ๆ กัน ตามความจำเป็นแห่งมาตรฐานวิชาชีพพิเศษนั้น ๆ" และเพื่อให้สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2520 คณะอนุกรรมการจึงได้กำหนดระบบการศึกษาของวิทยาลัยนาฏศิลป์ไว้ในแบบ 3-3-2-2 กล่าวคือ ระดับประกาศนียบัตรนาฏศิลป์ขั้นต้น (ต่อจาก ป.6) 3 ปี ระดับ ประกาศนียบัตรนาฏศิลป์ชั้นกลาง 3 ปี ระดับประกาศนียบัตรนาฏศิลป์ชั้นสูง 2 ปี ระดับปริญญา อีก 2 ปี พร้อมทั้งได้จัดทำรายละเอียดของหลักสูตรทุกระดับไว้เป็นแนวทางโดยเรียบร้อยแล้ว

หลักสูตรนาฏศิลป์

1. ระดับนาฏศิลป์ขั้นต้น ใช้ระยะเวลาเรียน 6 ภาคเรียน หรือ 3 ปีการศึกษา รวมทั้งสิ้น 120 หน่วยการเรียน

2. ระดับนาฏศิลป์ชั้นกลาง ใช้ระยะเวลาเรียน 6 ภาคเรียน หรือ 3 ปีการศึกษา รวมทั้งสิ้น 113 หน่วยการเรียนรู้ ต่อจากระดับนาฏศิลป์ชั้นต้น

3. ระดับนาฏศิลป์ชั้นสูง ใช้ระยะเวลาเรียน 4 ภาคเรียน หรือ 2 ปีการศึกษา รวมทั้งสิ้นไม่ต่ำกว่า 85 หน่วยการเรียนรู้ ต่อจากระดับนาฏศิลป์ชั้นกลาง

วุฒิทางการศึกษา

1. ประกาศนียบัตรนาฏศิลป์ชั้นต้น (เทียบเท่า มัธยมศึกษาตอนต้น)
2. ประกาศนียบัตรนาฏศิลป์ชั้นกลาง (เทียบเท่า มัธยมศึกษาตอนปลาย หรือ ปวช.)
3. ประกาศนียบัตรนาฏศิลป์ชั้นสูง (เทียบเท่า อนุปริญญา หรือ ปวส.)

สำหรับหลักสูตรนาฏศิลป์ที่นับว่าเป็นพื้นฐานการศึกษาในวิทยาลัยนาฏศิลป์ ก็คือ หลักสูตรนาฏศิลป์ชั้นต้น ซึ่งประกอบด้วย จุดหมาย หลักการ และโครงสร้างของหลักสูตร ดังนี้

หลักสูตรนาฏศิลป์ชั้นต้น พุทธศักราช 2521

จุดหมาย

1. เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ทั้งทางวิชาสามัญและวิชาศิลปะ อันเป็นพื้นฐานสำหรับนำความรู้ไปประกอบอาชีพหรือเพื่อศึกษาต่อ
2. เพื่อให้ผู้เรียนฝึกทักษะ ความถนัด และพัฒนาความสามารถ ความสนใจอันเป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตของตนเองและสังคม
3. เพื่อให้มีนิสัยใฝ่หาความรู้ ทักษะ รู้จักคิดและวิเคราะห์อย่างมีระเบียบวิธีการ และมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
4. เพื่อให้มีทัศนคติที่ดีต่อสัมมาชีพทุกชนิด มีระเบียบวินัยในการทำงานทั้งในส่วนตนและหมู่คณะ มานะ พากเพียร อดทน ประหยัด และใช้เวลาให้เป็นประโยชน์
5. เพื่อให้มีความซื่อสัตย์ มีวินัยในตนเอง เคารพต่อกฎหมาย และกติกายของสังคม รับผิดชอบตนเอง ครอบครัว และสังคม ตลอดทั้ง เสริมสร้างความเสมอภาคและความเป็นธรรมในสังคม
6. เพื่อให้รู้จักสิทธิและหน้าที่ รู้จักทำงานเป็นหมู่คณะ มีความสามัคคีและเสียสละเพื่อส่วนรวม รู้จักแก้ปัญหาอย่างมีหลักการและเหตุผล

7. เพื่อ เสริมสร้างบุคลิกภาพที่ดี มีสุขภาพทั้งทางร่างกายและจิตใจ และให้รู้จักส่งเสริม การสาธารณสุขของชุมชน

8. เพื่อปลูกฝังให้ผู้เรียน เกิดสุนทรียภาพและจินตนาการ ตลอดจนรู้คุณค่าของนาฏศิลป์ ดุริยางค์ศิลป์ ทั้งไทยและสากล

9. เพื่อให้ผู้เรียนรู้จักอนุรักษ์ศิลปะ และวัฒนธรรมอัน เป็นมรดกของชาติ

10. เพื่อปลูกฝังให้มีความภูมิใจในความเป็นไทย มีความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ให้มีความรู้และ เลื่อมใสในการปกครองตามระบบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ เป็นประมุข

11. เพื่อส่งเสริมความเข้าใจอันดีของมนุษยชาติในการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

หลักการ

1. เป็นหลักสูตรที่ให้การศึกษาวិชาสามัญและวิชาศิลปะอัน เป็นพื้นฐาน สำหรับการประกอบ สัมมาอาชีพตามความสามารถและความสนใจ หรือ เป็นพื้นฐานสำหรับศึกษาต่อ

2. เป็นหลักสูตรที่มุ่งพัฒนาบุคลิกภาพ และ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ค้นพบความสามารถ ความสนใจ และความถนัดเฉพาะตน โดยให้มีความรู้ทั้งวิชาสามัญและวิชาศิลปะที่เหมาะสมกับวัย ความสามารถ ความสนใจ และความถนัดของแต่ละบุคคล

3. เป็นหลักสูตรที่ให้ความรู้ความเข้าใจ และ เห็นคุณค่าในวิทยาการศิลปะและวัฒนธรรม โดยให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของสังคม

4. เป็นหลักสูตรที่ธำรงไว้ซึ่ง เอกลักษณ์ของชาติด้านศิลปะและวัฒนธรรม และให้มีความ สำคัญในการ เป็นคนไทยร่วมกัน

โครงสร้างหลักสูตรนาฏศิลป์ขั้นต้น พุทธศักราช 2521

1. วิชาบังคับ จำนวน 63 หน่วยการเรียนรู้ ได้แก่

1.1 วิชาสามัญ จำนวน 57 หน่วยการเรียนรู้

กลุ่มภาษา (ภาษาไทย)	12	หน่วยการเรียนรู้

กลุ่มวิทยาศาสตร์ - คณิตศาสตร์	18	หน่วยการเรียนรู้

วิทยาศาสตร์	12	หน่วยการเรียนรู้

คณิตศาสตร์	6	หน่วยการเรียนรู้

กลุ่มสังคมศึกษา	15	หน่วยการเรียน
กลุ่มพัฒนาบุคลิกภาพ	12	หน่วยการเรียน
พละนาฏย	9	หน่วยการเรียน
ทัศนศิลป์ศึกษา	3	หน่วยการเรียน
1.2 วิชาศิลปะ จำนวน 6 หน่วยการเรียน		
ทฤษฎีโน้ต - ร้องโน้ต	3	หน่วยการเรียน
ขับร้องเพลงไทย	3	หน่วยการเรียน
2. วิชาเลือก จำนวน 57 หน่วยการเรียน ได้แก่		
2.1 วิชาเลือก (สามัญ) จำนวน 12 หน่วยการเรียน		
ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ)	12	หน่วยการเรียน
2.2 วิชาเลือกศิลปะ จำนวน 45 หน่วยการเรียน		
ให้เลือกสาขาใดสาขาหนึ่งดังต่อไปนี้		
1. นาฏศิลป์ไทย ประกอบด้วย		
โขน		
ละคร		
2. ดุริยางค์ไทย ประกอบด้วย		
ปี่พาทย์		
เครื่องสายไทย		
คีตศิลป์ไทย		
3. นาฏศิลป์สากล		
4. ดุริยางค์สากล ประกอบด้วย		
ดุริยางค์สากล		
คีตศิลป์สากล		
รวมทั้งสิ้น 120 หน่วยการเรียน		

หลักเกณฑ์การใช้หลักสูตรนาฏศิลป์ชั้นต้น พุทธศักราช 2521

1. เวลาเรียน

ในปีการศึกษาหนึ่ง ๆ ได้แบ่งภาคเรียนออกเป็น 2 ภาค ภาคเรียนละ 20 สัปดาห์ โรงเรียนจะต้องเปิดเรียนสัปดาห์ละไม่น้อยกว่า 5 วัน วันละ 7 - 9 คาบ คาบละ 50 นาที รวม 42 คาบ โดยจัดให้เรียนตามหลักสูตรสัปดาห์ละ 40 คาบ ส่วนอีก 2 คาบให้ใช้ในการแนะแนว จัดกิจกรรม สอนซ่อมเสริม หรือให้นักเรียนเรียนซ้ำในวิชาที่ไม่ผ่าน และให้มีการสรุปผลการเรียน และ/หรือทดสอบประจำภาคในสัปดาห์สุดท้ายของภาคเรียน และโรงเรียนจะเปิดภาคฤดูร้อนได้อีก ตามที่เห็นสมควร

2. หน่วยการเรียน

การกำหนดหน่วยการเรียนของรายวิชาต่าง ๆ ให้ถือเกณฑ์ดังนี้

วิชาใดที่นักเรียนเรียน 4 คาบต่อสัปดาห์ในหนึ่งภาคเรียน ให้มีค่าเป็น 2 หน่วยการเรียน วิชาใดที่นักเรียนเรียนจำนวนคาบมากหรือน้อยกว่า 4 คาบต่อสัปดาห์ ในหนึ่งภาคเรียน ก็ให้มีจำนวนหน่วยการเรียนมากหรือน้อยตามสัดส่วนกันไป

สำหรับภาคฤดูร้อน ซึ่งมีเวลาเรียน 4 สัปดาห์ เวลาเรียนต่อสัปดาห์ของวิชาที่เปิดสอนในภาคฤดูร้อนนี้ จะต้องเป็น 5 เท่าของภาคปกติ

3. วิชาบังคับและวิชาเลือก

นักเรียนจะต้องเรียนวิชาบังคับ ที่กำหนดไว้ในโครงสร้างของหลักสูตร รวม 63 หน่วยการเรียน และวิชาเลือกอีก 57 หน่วยการเรียน

4. การประเมินผลการเรียน

การประเมินผลการเรียนให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรนาฏศิลป์ชั้นต้น พุทธศักราช 2521

5. เกณฑ์การจบหลักสูตร

ผู้เรียนจะต้องเรียนวิชาบังคับและวิชาเลือกตามโครงสร้างของหลักสูตรรวม 120 หน่วยการเรียน และต้องเข้าร่วมในกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง ตามความสามารถ ความถนัด ความสนใจ ไม่น้อยกว่า 1 อย่าง ผู้เรียนจะต้องได้หน่วยการเรียนไม่ต่ำกว่า 100 หน่วยการเรียน

และจะต้องผ่านวิชาบังคับภาษาไทย สังคมศึกษา และวิชาศิลปะ จึงจะจบหลักสูตร สำหรับวิชาศิลปะนั้น เฉพาะวิชาปฏิบัติศิลปะจะต้องผ่านด้วยระดับคะแนนไม่ต่ำกว่า 2

6. การแก้ไข เปลี่ยนแปลงหลักสูตร

ให้ปลัดกระทรวงศึกษาธิการมีอำนาจในการสั่งยกเลิก เพิ่มเติมและเปลี่ยนแปลงรายวิชา และ เนื้อหาของรายวิชาต่าง ๆ

7. กิจกรรมต่าง ๆ

วิทยาลัยต้องจัดให้มีกิจกรรม เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ในหลักสูตรให้กว้างขวางยิ่งขึ้น เพื่อสนองความสนใจและ เพื่อส่งเสริมการพัฒนาบุคลิกภาพ และอุปนิสัยของนักเรียนอย่างน้อย 1 คาบต่อสัปดาห์ โดยจัดตามคู่มือการจัดกิจกรรมนักเรียนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา พุทธศักราช 2520 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม (ครั้งที่ 2) พุทธศักราช 2521

8. การอบรมนักเรียน

ในตอนเช้า เมื่อทำพิธีเคารพธงชาติแล้ว ให้มีการอบรมนักเรียน ให้มีการยึดมั่นในสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ตลอดจนระเบียบวินัยของนักเรียนเป็นประจำทุกวัน

วิทยาลัยต้องจัดให้มีการประชุมอบรม สวดมนต์ไหว้พระ ตามโอกาสอันสมควรและเหมาะสม

(หลักสูตรนาฏศิลป์ชั้นต้น 2521 : 1 - 7)

2. สภาพการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย ตามหลักสูตรนาฏศิลป์ชั้นต้น

แม้ว่าวิทยาลัยนาฏศิลป์ กรมศิลปากร จะเป็นสถานศึกษาที่แตกต่างจากสถานศึกษาอื่น ๆ เพราะมุ่งจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริม อนุรักษ์ และ เผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมอันดีงามทางด้านนาฏศิลป์และดนตรีของชาติ แต่ในส่วนของการศึกษาทางด้านวิชาการนั้น วิทยาลัยนาฏศิลป์ก็ได้ปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการตลอดมา ทั้งหลักสูตรนาฏศิลป์ชั้นต้น และหลักสูตรนาฏศิลป์ชั้นกลาง เพื่อให้แก่นักเรียนนาฏศิลป์มีความรู้ความสามารถทางวิชาการทัดเทียมกับนักเรียนระดับเดียวกันในสถาบันอื่น ๆ ซึ่งสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ เช่นเดียวกัน และ เนื่องจากวิชาภาษาไทย เป็นวิชาที่สำคัญมากที่สุดที่สะท้อนให้เห็นความเป็นเอกลักษณ์ เอกราชของชาติ จึงได้กำหนด

ให้วิชาภาษาไทย เป็นวิชาบังคับตามหลักสูตรนาฏศิลป์ ซึ่งผู้วิจัยจะได้กล่าวถึงสภาพการเรียนการสอน วิชาภาษาไทย ตามหลักสูตรนาฏศิลป์ขั้นต้นโดยทั่วไปดังนี้

2.1 ด้านการใช้หลักสูตรและหนังสือเรียน

ด้านการใช้หลักสูตร

วิทยาลัยนาฏศิลป์ เป็นสถาบันการศึกษาที่กำหนดให้มีหลักสูตร เฉพาะของตนเอง แต่เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนทางด้านวิชาสามัญมีประสิทธิภาพ จึงได้ปรับปรุงหลักสูตรตามแนวทางและนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ โดยพยายามปรับหลักสูตรให้เข้ากับสภาพการศึกษาของวิทยาลัย และได้กำหนดให้วิชาภาษาไทย เป็นวิชาบังคับตามหลักสูตรนาฏศิลป์ขั้นต้น ซึ่งเทียบเท่าหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น

สุจริต เพียรชอบ (2530: 18 - 20) ได้แสดงทัศนะเกี่ยวกับการนำหลักสูตร ภาษาไทยไปใช้ สรุปได้ดังนี้

1. ผู้บริหารและครูควรจะต้องมีความเข้าใจหลักสูตร เป็นอย่างดี ทั้งในด้านจุดประสงค์ และเนื้อหา การทำความเข้าใจหลักสูตรนี้ อาจศึกษาด้วยตนเอง ได้ถามผู้รู้ หรือไปรับการอบรม สัมมนา เกี่ยวกับหลักสูตรวิชาภาษาไทยก็ได้

2. ทางโรงเรียนควรจะได้จัดเอกสารหลักสูตรต่าง ๆ ซึ่งได้แก่ หลักสูตร คู่มือหลักสูตร หนังสือเรียน คู่มือหนังสือเรียน ไว้ให้พร้อม ผู้บริหารและครูควรทำความเข้าใจเกี่ยวกับเอกสาร หลักสูตรเหล่านั้นอย่างถ่องแท้ และพยายามใช้ประโยชน์จากเอกสารหลักสูตรเหล่านั้นอย่างเต็มที่

3. การจัดบุคลากรเพื่อสอนวิชาภาษาไทย ควรจัดให้เหมาะสม ครูผู้สอนภาษาไทย ควรได้รับการศึกษาอบรมมาทางด้านภาษาไทยอย่างแท้จริง และเป็นผู้ที่มีวิธีการสอนที่มีประสิทธิภาพ

4. การจัดเวลาเรียน ผู้จัดตารางสอนควรให้ความสำคัญแก่ภาษาไทย โดยพยายามจัดให้มีสอนในตอนเช้าบ้าง เพราะในตอนเช้าอากาศสดชื่น ไม่ร้อนจัดนัก นักเรียนจะได้เรียน ภาษาไทยด้วยความรู้สึกกระปรี้กระเปร่า ไม่ง่วงเหงาหาวนอน

5. การจัดบริการเพื่อการเรียนการสอนภาษาไทย ทางโรงเรียนควรจะได้อำนวยความสะดวกในด้านต่าง ๆ เพื่อการเรียนการสอนภาษาไทยจะได้มีประสิทธิภาพดี เช่น จัดสภาพห้องเรียน ให้เหมาะสม ห้องสมุดมีหนังสือประกอบการค้นคว้าพร้อมมูล มีห้องปฏิบัติการทางภาษา ห้องภาษาไทย

หรือศูนย์วิทยบริการภาษาไทย ห้องปฏิบัติการเพื่อช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหาทางการพูด การอ่าน เป็นต้น นอกจากนั้นทางโรงเรียนควรจะได้อำนวยความสะดวกเกี่ยวกับบริการสื่อการสอนต่าง ๆ เพื่อครูจะได้สอนภาษาไทยโดยสะดวกและมีประสิทธิภาพ

6. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การที่จะนำหลักสูตรวิชาภาษาไทยไปใช้ให้ได้ผลดี ครูผู้สอนควรจะได้ใช้กลวิธีการสอนต่าง ๆ และกิจกรรมแปลก ๆ ใหม่ ๆ หลาย ๆ ชนิด เพื่อให้การเรียนการสอนภาษาไทยสนุกสนานมีชีวิตชีวา นักเรียนรู้จักคิด รู้จักแก้ปัญหา และมีทักษะทางภาษาดี สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่กำหนดไว้

7. การให้ผู้เรียนมีโอกาเลือก การจัดการเรียนการสอนภาษาไทยที่ดีควรให้ผู้เรียนได้มีเสรีภาพ มีอิสระในการเรียนพอสมควร มีโอกาสได้เลือกทำกิจกรรมที่ผู้เรียนสนใจและมีเสรีภาพในการเลือกวิชาเรียนตามที่ตนปรารถนา

8. การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรภาษาไทย การนำหลักสูตรวิชาภาษาไทยไปใช้ให้ได้ผลเต็มที่นั้น ควรจัดให้มีกิจกรรมเสริมหลักสูตรภาษาไทย ซึ่งจัดขึ้นนอกเวลาเรียนด้วย กิจกรรมเสริมหลักสูตรนี้ จะช่วยให้ผู้เรียนได้สำรวจความถนัดและความสนใจทางด้านภาษาไทยของตนเอง และพัฒนาให้ดียิ่ง ๆ ขึ้นไป นอกจากนั้นยังเป็นการช่วย เสริมสมรรถภาพทางภาษาที่ได้เรียนในชั้นให้ดียิ่งขึ้นอีกด้วย

9. การนำหลักสูตรวิชาภาษาไทยไปใช้นั้น ควรคำนึงถึงความต้องการของผู้เรียนและประโยชน์ที่ผู้เรียนจะได้รับให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ พยายามจัดการเรียนการสอนภาษาไทยให้ผู้เรียนรู้สึกประสบความสำเร็จ มีความรู้ และทักษะทางภาษาที่ดี มีความมั่นใจ และมีเจตคติที่ดีต่อภาษาไทย

10. การจัดงบประมาณ การจัดการเรียนการสอนภาษาไทยให้สัมฤทธิ์ผลนั้น จะต้อง มีวัสดุหลักสูตร สื่อการสอน ความสะดวกในด้านต่าง ๆ ตลอดจนพาหนะที่จะพานักเรียนไปศึกษา นอกสถานที่ งบประมาณจึงเป็นสิ่งสำคัญ เพื่อให้การนำหลักสูตรวิชาภาษาไทยไปใช้ได้ผลตามที่มุ่งหมายไว้ ทางโรงเรียนควรจะได้วางแผนจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอ

11. การประเมินผล การประเมินผลหลักสูตรถือว่าเป็นสิ่งสำคัญยิ่ง เพราะฉะนั้น ควรจะได้มีการประเมินผลหลักสูตร ตลอดจนการเรียนการสอนภาษาไทยเป็นระยะ ๆ เพื่อจะได้ทราบว่า การนำหลักสูตรไปใช้ได้ผลดีเพียงใด และควรจะได้ นำผลจากการประเมินหลักสูตรนั้นไปใช้ในการปรับปรุงหลักสูตรวิชาภาษาไทยให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น

อาจกล่าวได้ว่า ผู้ที่มีบทบาทสำคัญที่สุดในการนำหลักสูตรวิชาภาษาไทยไปใช้ในสถานศึกษาก็คือ ผู้บริหาร และครูภาษาไทย ที่จะช่วยให้หลักสูตรภาษาไทยบรรลุจุดประสงค์ และพัฒนาการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยตามที่มุ่งหวังไว้

ดังได้กล่าวไว้ในตอนต้นแล้วว่า หลักสูตรนาฏศิลป์ชั้นต้น เป็นหลักสูตรที่ปรับปรุงให้สอดคล้องกับหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น ของกระทรวงศึกษาธิการ หลักสูตรนาฏศิลป์ชั้นต้น จึงได้กำหนดให้วิชาภาษาไทยเป็นวิชาบังคับของหลักสูตร และได้กำหนดจุดประสงค์ และโครงสร้างไว้ดังนี้

หลักสูตรนาฏศิลป์ชั้นต้น พุทธศักราช 2521

วิชาภาษาไทย

จุดประสงค์

1. ให้เล็งเห็นความสำคัญของภาษาไทย ในฐานะเป็น เครื่องมือสื่อสารของประชาชาติ และเป็นปัจจัยที่ช่วยบำรุงความสามัคคีของประชาชาติ
2. ให้เข้าใจว่าการใช้ภาษาได้ดี เป็นการช่วยให้เกิดความร่วมมือของคนในชาตินำมาซึ่งความสมัคสมานกัน และทำให้สามารถประกอบกิจกรรมต่าง ๆ ได้โดยมีประสิทธิภาพ
3. ให้สามารถใช้ภาษาไทยได้โดยรู้ที่เหมาะสมที่ควรตามวัยและศักยภาพของนักเรียน เพื่อประโยชน์ทั้งในการศึกษาวิชาต่าง ๆ และในการดำเนินชีวิต
4. ให้มีความใคร่รู้ใคร่เรียน พอใจที่จะแสวงหาความรู้เพิ่มเติมจากการอ่านและฟัง
5. ให้สามารถคิดค้นปัญหาที่จะเกิดขึ้นจากประสบการณ์ที่ได้ฟังได้อ่าน โดยใช้วิจารณญาณคือ พยายามขบปัญหาเหล่านั้น เมื่อเกิดปัญหา มีความคิดแจ่มแจ้งขึ้น เป็นลำดับ และนำผลจากการคิดค้นที่ถูกต้องไปปฏิบัติในการดำเนินชีวิต
6. ให้สามารถพิจารณาหนังสือ งานเขียน งานประพันธ์ที่ได้อ่านให้แลเห็นทั้งส่วนดีและส่วนบกพร่อง
7. ให้เห็นคุณค่าของวรรณคดีและ เห็นความสำคัญของงานประพันธ์กับการใช้ภาษาโดยมีรสนิยมว่าเป็นสิ่งสำคัญในวัฒนธรรมของชาติ

โครงสร้าง

นาฏศิลป์ชั้นต้นปีที่ 1

ท 101	ภาษาไทย	4	คาบ/สัปดาห์/ภาค	2	หน่วยการเรียน
ท 102	ภาษาไทย	4	คาบ/สัปดาห์/ภาค	2	หน่วยการเรียน

นาฏศิลป์ชั้นต้นปีที่ 2

ท 203	ภาษาไทย	4	คาบ/สัปดาห์/ภาค	2	หน่วยการเรียน
ท 204	ภาษาไทย	4	คาบ/สัปดาห์/ภาค	2	หน่วยการเรียน

นาฏศิลป์ชั้นต้นปีที่ 3

ท 305	ภาษาไทย	4	คาบ/สัปดาห์/ภาค	2	หน่วยการเรียน
ท 306	ภาษาไทย	4	คาบ/สัปดาห์/ภาค	2	หน่วยการเรียน

(หลักสูตรนาฏศิลป์ชั้นต้น 2521: 10 - 11)

หลักสูตรนาฏศิลป์ชั้นต้น พุทธศักราช 2521 ได้กำหนดโครงสร้างของวิชาภาษาไทย เป็นวิชาบังคับพื้นฐานของหลักสูตร และมีได้กำหนดให้มีวิชาเลือกภาษาไทยไว้เลย

หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521

วิชาภาษาไทย

จุดประสงค์

1. ให้เล็งเห็นความสำคัญของภาษาไทย ในฐานะเป็นเครื่องมือสื่อสารของประชาชาติ และเป็นปัจจัยทะนุบำรุงความสามัคคีของประชาชาติ
2. ให้เข้าใจว่าการใช้ภาษาได้ดี เป็นการช่วยทำให้เกิดความร่วมมือของคนในชาตินำมาซึ่งความสมัครสมานกัน และทำให้สามารถประกอบกิจการต่าง ๆ ได้ โดยมีประสิทธิภาพ
3. ให้สามารถใช้ภาษาไทยได้โดยรู้ที่เหมาะสมที่ควร ตามวัยและศักยภาพของนักเรียน เพื่อประโยชน์ทั้งในการศึกษาวิชาต่าง ๆ และในการดำเนินชีวิต
4. ให้มีความใฝ่รู้ใฝ่เรียน พอใจที่จะแสวงหาความรู้เพิ่มเติมจากการอ่าน

และฟัง

5. ให้สามารถคิดค้นปัญหาที่เกิดขึ้นจากประสบการณ์ที่ได้ฟังได้อ่าน โดยใช้
 วิจารณ์คือ พยายามขบปัญหาเหล่านั้น เมื่อเกิดปัญหา มีความคิดแจ่มแจ้งขึ้น เป็นลำดับและนำผล
 จากการคิดค้นที่ถูกต้องไปปฏิบัติในการดำเนินชีวิต

6. ให้สามารถพิจารณาหนังสือ งานเขียน งานประพันธ์ที่ได้อ่าน ให้แลเห็นทั้ง
 ส่วนดีและส่วนบกพร่อง

7. ให้เห็นคุณค่าของวรรณคดีและ เห็นความสำคัญของงานประพันธ์กับการใช้ภาษา
 โดยมีรสนิยม ว่าเป็นสิ่งสำคัญในวัฒนธรรมของชาติ

โครงสร้าง

วิชาบังคับ

มัธยมศึกษาปีที่ 1

ท 101 ภาษาไทย 4 คาบ/สัปดาห์/ภาค 2 หน่วยการเรียนรู้

ท 102 ภาษาไทย 4 คาบ/สัปดาห์/ภาค 2 หน่วยการเรียนรู้

มัธยมศึกษาปีที่ 2

ท 203 ภาษาไทย 4 คาบ/สัปดาห์/ภาค 2 หน่วยการเรียนรู้

ท 204 ภาษาไทย 4 คาบ/สัปดาห์/ภาค 2 หน่วยการเรียนรู้

มัธยมศึกษาปีที่ 3

ท 305 ภาษาไทย 4 คาบ/สัปดาห์/ภาค 2 หน่วยการเรียนรู้

ท 306 ภาษาไทย 4 คาบ/สัปดาห์/ภาค 2 หน่วยการเรียนรู้

วิชาเลือก

มัธยมศึกษาปีที่ 2

ท 211 เสริมทักษะภาษา 2 คาบ/สัปดาห์/ภาค 1 หน่วยการเรียนรู้

ท 221 การอ่านและพิจารณาหนังสือ 2 คาบ/สัปดาห์/ภาค 1 หน่วยการเรียนรู้

มัธยมศึกษาปีที่ 3

ท 322 การอ่านงานประพันธ์

เฉพาะ เรื่อง 2 คาบ/สัปดาห์/ภาค 1 หน่วยการเรียนรู้

ท 331 ภาษาไทย เพื่อกิจธุระ 2 คาบ/สัปดาห์/ภาค 1 หน่วยการเรียนรู้

ท 341	การพูดและการเขียน เชิงสร้างสรรค์	2 คาบ /สัปดาห์/ภาค	1 หน่วยการเรียนรู้
ท 351	หลักภาษาเพื่อการสื่อสาร	2 คาบ /สัปดาห์/ภาค	1 หน่วยการเรียนรู้

(หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น 2521 : 9-10)

จะเห็นว่าในส่วนของจุดมุ่งหมายของหลักสูตรวิชาภาษาไทยตามหลักสูตรนาฏศิลป์ชั้นต้น พุทธศักราช 2521 และหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 จะมีลักษณะเหมือนกัน จะต่างกันเฉพาะในส่วนของโครงสร้างวิชาภาษาไทย ที่หลักสูตรนาฏศิลป์ชั้นต้น กำหนดให้วิชาภาษาไทย เป็นวิชาบังคับ แต่หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น กำหนดให้วิชาภาษาไทย เป็นทั้งวิชาบังคับและวิชาเลือก แต่อย่างไรก็ตาม ในส่วนของวิชาภาษาไทยที่เป็นวิชาบังคับของหลักสูตรนาฏศิลป์ชั้นต้น การดำเนินการในเรื่องการนำหลักสูตรไปใช้จึงจำเป็นต้องให้สอดคล้องกับหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น และเป็นแนวทางเดียวกัน เพื่อให้นักเรียนของวิทยาลัยนาฏศิลป์ ได้รับความรู้ทัดเทียมกับนักเรียนของสถานศึกษาอื่น ๆ

ด้านการใช้หนังสือเรียน

หนังสือเรียนนับ เป็นสิ่งที่มีความสำคัญในการรวบรวมความรู้สรรพวิทยาการต่าง ๆ ตลอดจนเนื้อหาวิชาตามที่หลักสูตรกำหนด หนังสือเรียนจึงมีบทบาทอย่างยิ่งในการเรียนการสอน

ในการใช้หนังสือเรียนให้มีประสิทธิภาพ ได้มีผู้ให้ข้อเสนอแนะไว้ดังนี้

ประภาศรี สีหอำไพ (2524 : 53) ได้กล่าวถึงหลักเกณฑ์การเลือกหนังสือแบบเรียน วิชาภาษาไทยไว้สรุปได้ดังนี้

1. ต้องรักษาเอกลักษณ์ของไทยเป็นพิเศษ เพื่อให้นักเรียนเข้าใจคติชีวิตของคนไทยในสมัยต่าง ๆ ไม่ควรเอาเรื่องของต่างประเทศเข้ามาจัดไว้
2. ควรแทรกคติธรรมของพุทธศาสนา โดยให้เหมาะสมกับชีวิตประจำวัน เพื่อให้ นักเรียนนำหลักธรรมมาแก้ปัญหาได้ในชีวิตของตน
3. การเลือกเรื่องให้อาศัยหลักจิตวิทยาวัยเด็ก เรื่องควรเหมาะสมกับอายุ รสนิยมของผู้เรียน มีขนาดไม่สั้นหรือยาวเกินไป มีชื่อเรื่องที่น่าสนใจและมีภาพประกอบเหมาะสม
4. ส่งเสริมการวิจารณ์วรรณกรรมและเรื่องที่ทำให้ผู้เรียนเกิดจินตนาการและมีวิจารณ์ญาณ

การใช้หนังสือแบบเรียน จึงเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างหนึ่งของครูที่จะต้องทำความเข้าใจ เพื่อให้การสอนของครูหรือการเรียนรู้ของเด็กเป็นไปด้วยดี ได้รับประโยชน์ตามจุดประสงค์ของการสอน

สำหรับหนังสือเรียนภาษาไทย ถึงแม้ว่าจะได้ใช้หนังสือเรียนตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด แต่ผู้บริหาร ครูภาษาไทย และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ก็ควรจะได้มีส่วนช่วยส่งเสริมสนับสนุนและแนะนำให้นักเรียนได้เลือกใช้หนังสือที่ดี เพื่อช่วยเพิ่มพูนความรู้ให้มากยิ่งขึ้น

2.2 ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน

วิธีสอน

ในการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย ตามหลักสูตรนาฏศิลป์ชั้นต้น วิธีสอนของครูนับ เป็นกระบวนการที่สำคัญยิ่ง ซึ่งจะช่วยเสริมสร้างความรู้แก่นักเรียน

ประกอบ ลากเพชร (สัมภาษณ์, 25 ธันวาคม 2533) ได้กล่าวถึงบทบาทของครูและวิธีสอนของครูภาษาไทยในการถ่ายทอดความรู้แก่นักเรียนนาฏศิลป์สรุปได้ว่า ศิลปะเปรียบเหมือนเพชรที่เจียรระโนอย่างประณีตวางไว้ในเรือนทองกึ่งดงาม แต่ถ้าไปอยู่ในเรือนทองเหลืองจะงดงามอย่างไรได้ วรรณศิลป์ ดุริยางคศิลป์ และนาฏศิลป์ก็เป็นศิลปะทั้งดงาม ครูภาษาไทยในวิทยาลัยนาฏศิลป์จึงมีส่วนช่วยอย่างมากในการเจียรระโนนักเรียนนาฏศิลป์ให้กลายเป็นศิลปินที่เพียบพร้อม ครูภาษาไทยต้องเข้าใจจุดประสงค์ของการสอนนาฏศิลป์ เพราะภาษาไทยเป็นรากฐานที่สำคัญ คนที่เก่งภาษาไทย จะช่วยพัฒนาดนตรีและศิลปะ ศิลปินต้องรู้ภาษาไทยอย่างดี ต้องออกเสียงชัดเจน ทั้งในด้านอักขระ การขับร้อง บอกรบท พากย์ เจรจา ไม่ใช่เฉพาะแง่หลักภาษาเท่านั้น ด้านวรรณคดีครูภาษาไทยต้องพยายามสอนให้นักเรียนซาบซึ้งและเข้าถึงอารมณ์ของบทประพันธ์ นำความรู้ทางวรรณคดีมาสัมพันธ์กับนาฏกรรม

ดังนั้น จึงเป็นหน้าที่ของครูภาษาไทยที่จะต้องช่วยกันหาวิธีการในการอบรมสั่งสอนนักเรียนให้บรรลุจุดหมายของการจัดการศึกษา และสิ่งที่สำคัญที่สุดก็คือ การแสวงหาแนวทางวิธีสอนที่เหมาะสม

ในการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยนั้น โดยทั่วไปครูภาษาไทยควรจะตระหนักถึงความสำคัญของวิธีสอน และเลือกวิธีสอนให้เหมาะสมกับเนื้อหา และความต้องการของผู้เรียน เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนให้ก้าวหน้า และยังประโยชน์แก่ผู้เรียนให้มากที่สุด ด้วยเหตุที่วิชาภาษาไทยมีความสำคัญและจำเป็นสำหรับเยาวชนไทย นักการศึกษาจึงได้เสนอแนะแนวทางการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยไว้ดังนี้

ม.ล.บุญเหลือ เทพยสุวรรณ (2523: 15) ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีสอนภาษาไทย สรุปได้ว่า โรงเรียนไทยใช้วิธีสอนเหมือน ๆ กัน แต่ในเรื่องภาษาไทยแล้วจะต้องคำนึงถึงความแตกต่างกันของนักเรียนที่มาจากภาวะแวดล้อมไม่เหมือนกันเป็นอย่างมาก เราต้องคำนึงว่า การเรียนการสอนภาษาไทยไม่ได้เกิดขึ้นภายในห้องเรียนแห่งเดียว แต่เกิดทุกหนที่ที่นักเรียนตื่นอยู่ การสอนภาษาของตนเองจึงต้องใช้วิธีที่แนบเนียนแยบยลอย่างยิ่ง

ประภาศรี สีหอำไพ (2524: 237) ได้เสนอแนะวิธีการสอนภาษาไทยไว้สรุปได้ดังนี้

1. ปลุกฝังทักษะที่จำเป็น แยกทักษะออกเป็นส่วนย่อย ๆ พิจารณาว่าเรื่องที่จะสอนนั้นมุ่งปลุกฝังทักษะอะไร เราความสนใจให้ผู้เรียนแลเห็นความจำเป็นจนเกิดความต้องการที่จะฝึกทักษะนั้น ๆ โดยครูจำเป็นต้องอธิบายทักษะที่แยกกันนั้นให้กระจ่างแจ้ง
2. การฝึกและจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนเกิดทักษะและใช้ทักษะอย่างกว้างขวาง จัดสภาพการณ์ต่าง ๆ ให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ในการฟัง พูด อ่าน และเขียน เพิ่มพูนความชำนาญในทักษะที่กำลังฝึก มีบทฝึกหัด และประเมินผลแก้ไข
3. การฝึกและจัดประสบการณ์ทักษะสัมพันธ์ หลังจากฝึกแยกจนนักเรียนเห็นลักษณะของการฝึกแต่ละอย่างแล้ว จึงจัดสภาพการณ์ให้เหมือนการใช้ภาษาในชีวิตประจำวัน ให้นักเรียนได้ฝึกการฟัง พูด อ่าน และเขียน สัมพันธ์กันไปในขณะที่เดียวกันอย่างเหมาะสม

นอกจากนี้ สุจริต เพียรชอบ (2525: 93 - 94) ได้เสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีสอนภาษาไทย สรุปได้ดังนี้

1. มีวัตถุประสงค์ในการสอนที่ชัดเจน ในการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยให้มีประสิทธิภาพนั้น ครูควรจะได้ตั้งวัตถุประสงค์ในการสอนให้ชัดเจนว่า ต้องการที่จะให้ผู้เรียน

เกิดการเรียนรู้ มีความสามารถและมีทักษะได้บ้าง การวางวัตถุประสงค์นั้น ควรมีทั้งวัตถุประสงค์ในโครงการสอนระยะยาว และการสอนประจำวัน เพราะเมื่อครูภาษาไทยมีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนแน่นอนแล้ว ก็จะได้สามารถจัดเนื้อหา เลือกวิธีการสอน จัดกิจกรรมประสบการณ์ในการเรียนรู้ ตลอดจนประเมินผลได้ถูกต้อง การเรียนการสอนภาษาไทยก็จะดำเนินไปด้วยดี บรรลุตามจุดประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ในหลักสูตร นอกจากนี้เพื่อให้เกิดความร่วมมือร่วมใจในกิจกรรมการเรียนรู้ นักเรียนควรจะได้ทราบวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมแต่ละครั้งด้วย

2. คำนี้ถึงลักษณะและพัฒนาการของเด็กวัยรุ่น ครูภาษาไทยควรจะได้เข้าใจนักเรียนที่ตนเองสอนเป็นอย่างดี ทั้งพัฒนาการทางด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม และพยายามจัดสภาพการเรียนการสอน และสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาและเกิดการเรียนรู้ อย่างเต็มที่ ตัวอย่างเช่น เด็กวัยรุ่นเป็นวัยที่สติปัญญากำลังเจริญเติบโตเป็นอย่างมาก เด็กวัยรุ่นจะเป็นผู้ที่มีความอยากรู้อยากเห็น ช่างซักถาม ชอบโต้แย้ง ให้เหตุผลแสดงความคิดเห็น และวิพากษ์วิจารณ์สิ่งต่าง ๆ ครูผู้สอนภาษาไทยก็ต้องพยายามสอนเนื้อหาที่เป็นประโยชน์ มีคุณค่าแก่นักเรียน ขณะที่สอนควรบอกแหล่งวิชาที่นักเรียนจะไปศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ควรเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามปัญหาหรือข้อข้องใจต่าง ๆ ให้ได้แสดงความคิดเห็นอย่างกว้างขวาง ครูควรเป็นนักประชาธิปไตย ใจกว้าง ยอมรับฟังความคิดเห็นของนักเรียน และเคารพความคิดเห็นเหล่านั้น โดยปราศจากอคติ การมอบหมายงานควรให้นักเรียนได้มีโอกาสเลือกเรื่องที่ตนสนใจอย่างเสรี ครูจะทำหน้าที่เป็นผู้ชี้แนะ เป็นผู้ประสานงานการเรียนการสอนและไม่ทำตนเป็นผู้เผด็จการในชั้นเรียน

3. ใช้หลักจิตวิทยาในการสอนเพื่อให้การเรียนการสอนภาษาไทยมีประสิทธิภาพดี ครูควรมีความรู้ ความเข้าใจ และใช้หลักจิตวิทยาในการสอน เช่น ความแตกต่างระหว่างบุคคล กฎแห่งความพร้อม กฎแห่งการกระทำซ้ำ กฎแห่งผล การเร้าความสนใจ และการเสริมกำลังใจนักเรียน เป็นต้น ตัวอย่างเช่น ในเรื่องของกฎแห่งการกระทำซ้ำนั้น ภาษาไทยเป็นวิชาทักษะ เมื่อผู้เรียนได้มีโอกาสฝึกทักษะมากเท่าใดก็จะมีทักษะดีขึ้นเท่านั้น ครูภาษาไทยจึงควรเปิดโอกาสให้นักเรียนลงมือปฏิบัติให้มาก ๆ ถ้าเวลาในชั้นเรียนมีจำกัด ไม่เพียงพอ ก็พยายามส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาภาษาไทยขึ้นนอกเวลาเรียน เพื่อจะได้มีเวลาฝึกทักษะทางภาษาไทยมากขึ้น

4. ใช้วิธีการสอนหลายแบบ ครูภาษาไทยที่ดีควรจะต้องรู้จักพลิกแพลงวิธีการสอนให้น่าสนใจ นอกจากการสอนภาษาไทยด้วยวิธีการบรรยายแล้ว อาจใช้วิธีการอื่น ๆ อีก เช่น การอภิปราย การแบ่งกลุ่มทำงาน การแบ่งกลุ่มค้นคว้า ระดมความคิด การแสดงบทบาทสมมติ การใช้สถานการณ์จำลอง และเกมการเล่น เป็นต้น การใช้วิธีการสอนที่หลากหลายจะทำให้ผู้เรียนเกิดความสุขสนุกสนานตื่นตาตื่นใจ และมีความกระตือรือร้นในการเรียน

5. จัดกิจกรรมประกอบการสอนที่น่าสนใจ กิจกรรมเป็นหัวใจของการสอน การใช้กิจกรรมประกอบการสอน จะช่วยให้ผู้เรียน เข้าใจบทเรียนได้ดียิ่งขึ้น นอกจากนั้นผู้เรียนยังมีโอกาสได้มีส่วนร่วมในการเรียนการสอน ได้แสดงออกซึ่งความสามารถส่วนบุคคลให้ผู้อื่นได้รับทราบ กิจกรรมที่จัดขึ้นอาจเป็นการแสดงละคร การพ้อนรำ การร้องเพลง การอภิปราย ได้ว่าที่ การวาดภาพประกอบบทเรียนวรรณคดี การจัดนิทรรศการ การแสดงหุ่น หรือการศึกษานอกสถานที่ก็ได้

6. มีขั้นตอนในการสอนที่เหมาะสม ในการสอนแต่ละครั้งครูควรมีขั้นตอนในการสอนที่น่าสนใจ เช่น มีขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ขั้นสอน การจัดกิจกรรมประกอบ ขั้นสรุป และประเมินผล

7. ใช้สื่อการสอนประกอบ การเรียนการสอนภาษาไทยที่ดีควรใช้สื่อการสอนประกอบด้วย เพราะจะช่วยให้ผู้เรียน เข้าใจบทเรียนยิ่งขึ้น ไม่ต้องใช้จินตนาการมากเกินไป สื่อการสอนที่ใช้ อาจเป็นสื่อการสอนง่าย ๆ เช่น ภาพ แผนภูมิ แผนที่ บัตรคำ แถบประโยค แผนที่ หุ่นจำลอง ของจริง หรือจะใช้สื่อการสอนประเภทเครื่องมือ เช่น วิทยุ โทรทัศน์ เทปบันทึกเสียง ภาพยนตร์ สไลด์ फिल्मสตริป และเครื่องฉายภาพข้ามศีรษะก็ได้ ตามที่ครูจะสะดวก นอกจากสื่อการสอนจะช่วยให้นักเรียนเกิดความเข้าใจดีขึ้นแล้ว จะช่วยให้บรรยากาศในห้องเรียนมีชีวิตชีวา นักเรียนจะเรียนภาษาไทยด้วยความสนุกสนาน

8. ประเมินการสอนเป็นประจำ เนื่องจากภาษาไทยเป็นวิชาทักษะ การที่นักเรียนจะมีความชำนาญในการใช้ภาษาก็จะต้องอาศัยการฝึกฝน เพื่อให้ผู้เรียนได้เห็นความเจริญก้าวหน้าของตนเอง ควรจะได้มีการประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ การวัดและประเมินผล การสอนภาษาไทยนั้น อาจทำได้ด้วยการให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด ทำข้อสอบ เขียนรายงาน หรือ

วัดจากการแสดงออกในการร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ได้ เช่น การอภิปราย การแสดงละคร การแสดงบทบาทสมมติ หรือการโต้วาทก็ได้

เนื่องจากวิธีสอนของครูเป็นขั้นตอนสำคัญในการเรียนการสอน และครูเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการสอน ดังนั้น ครูจึงควรจะต้องมีการปรับปรุงวิธีสอนและเลือกวิธีสอนที่เหมาะสม เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงประโยชน์ในการเรียนรู้ของนักเรียน เป็นสำคัญ

กิจกรรมการเรียนการสอน

ในกระบวนการเรียนการสอน สิ่งที่จะต้องดำเนินการควบคู่ไปกับวิธีการสอนของครู ก็คือกิจกรรมการเรียนการสอน เพราะ เป็นสิ่งที่จะนำผู้เรียนให้บรรลุจุดประสงค์ของการเรียน ได้รับความรู้อย่างสนุกสนาน เพลิดเพลินไม่เบื่อหน่าย

สุจริต เพียรชอบ และ สายใจ อินทร์พรชัย (2523: 59 - 60) ได้เสนอ แนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทยไว้ สรุปได้ดังนี้คือ การเร้าความสนใจมิใช่ ทำเฉพาะตอนเริ่มเรียนเท่านั้น แต่ควรจะมีการเร้าความสนใจเป็นช่วง ๆ ตลอดระยะที่มีการเรียน การสอน ทั้งนี้เพื่อให้นักเรียนมีความตื่นตัว มีความกระตือรือร้นอยู่ตลอดเวลา กิจกรรมประกอบ และกิจกรรมสลับจึงมีความสำคัญมาก กิจกรรมที่ใช้ประกอบในการสอนภาษาไทยมีมากมาย ครูควร เลือกกิจกรรมที่เห็นสมควร กิจกรรมต่าง ๆ ได้แก่

1. การอภิปราย
2. การโต้วาท
3. การประชุมกลุ่มย่อย
4. การแสดงละครและแสดงบทบาทสมมติ
5. วาดภาพ วาดการ์ตูนประกอบ
6. ร้องเพลง ขับเสภา พากย์ โขน ขับทำนอง เชิดหุ่น
7. แต่งบทละคร เพื่อแสดงเอง
8. แต่งคำประพันธ์
9. เขียนวิจารณ์ลักษณะของตัวละคร

10. เขียนแสดงความคิดเห็น เมื่อสมมติตัวเอง เป็นตัวละคร
11. รวบรวมคำศัพท์ คำควบกล้ำ คำสมาส คำสนธิ คำบาลี สันสกฤต
12. ประดิษฐ์หุ่นจำลอง ขบวนเรือพระที่นั่ง อาวุธโบราณ ช้างทรง และอื่น ๆ
13. ประดิษฐ์หุ่น หุ่นมือ หรือหุ่นชกก็ได้ และ เชิดหุ่นที่ประดิษฐ์ขึ้น
14. แกะสลัก ผัก ผลไม้ ตามที่ปรากฏในวรรณคดี
15. แต่งป้ายนิเทศหน้าห้อง
16. วาดแผนที่ ทำแผนภูมิประกอบ
17. กิจกรรมอื่น ๆ

บารุง กลัดเจริญ และ ฉวีวรรณ กินวงศ์ (2527: 159 - 165) ได้เสนอแนะการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไว้ สรุปได้ดังนี้

1. กิจกรรมเกี่ยวกับการพูดและการเขียน เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมความสามารถทางสมอง คือ จะทำให้นักเรียนเกิดความรู้และความคิด ได้แก่ การให้รายงาน ให้อภิปราย ให้แสดงความคิดเห็นหรือทัศนะ ให้เปรียบเทียบ ให้ชี้เหตุผล ให้อธิบายหรือขยายความ ให้สรุปใจความสำคัญ ให้อีกตัวอย่าง ให้ออกถึงความสัมพันธ์ ให้จำแนก หรือจัดประเภท ให้วิจารณ์หรือแต่งเรื่อง ให้ตั้งปัญหา ให้เสนอวิธีใหม่ ให้กำหนดโครงการหรือวางแผนงาน ให้ประเมินค่า
2. กิจกรรมเกี่ยวกับการค้นหาความรู้ ความเข้าใจ ได้แก่ การให้อ่าน ให้ทำการสอบถามหรือสัมภาษณ์ ให้อุทหรือสังเกต การฟัง ให้ทดลองหรือปฏิบัติ ให้รวบรวมหรือสะสม
3. กิจกรรมเกี่ยวกับการตัดให้เกิดทักษะหรือความชำนาญ ได้แก่ การอ่าน ออกเสียงให้ทำหรือปฏิบัติในวิชาที่ต้องทำให้เกิดทักษะ ต้องมีการทำหรือปฏิบัติบ่อย ๆ
4. กิจกรรมเกี่ยวกับการสร้างหรือประดิษฐ์ หมายถึงกิจกรรมที่ทำแล้วจะมีผลงานที่ผลิตออกมาสำเร็จรูปชิ้นหนึ่งหรืออย่างหนึ่ง เช่น การทำโสตทัศนอุปกรณ์ อาจเป็นป้ายนิเทศ หุ่นจำลองแสดงภูมิประเทศ การปั้น วาด การประพันธ์ร้อยแก้ว ร้อยกรอง การแต่งเพลง เป็นต้น
5. การแสดงละครเหมือน กิจกรรมนี้มีมากในการสอนวิชาประวัติศาสตร์ วรรณคดีและภาษา โดยเฉพาะการฝึกทักษะในการพูด ช่วยให้นักเรียนได้ทบทวนความจำ ความเข้าใจ และความคิดในเรื่องที่เรียน การแสดงอาจใช้เวลา 20 - 30 นาที กับเวลาเหลือไว้วิจารณ์และสรุป

สรุปได้ว่า กิจกรรมการเรียนการสอนที่ครูสามารถจัดขึ้นประกอบการสอนนั้นมีหลายรูปแบบ ซึ่งครูภาษาไทย จะต้องพิจารณา เลือกจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับ เนื้อหา จุดประสงค์การเรียนรู้และประสบการณ์ของนักเรียน

2.3 ด้านการใช้สื่อการสอน

ในการเรียนการสอน นอกจากครูจะเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการถ่ายทอดความรู้ให้แก่ักเรียนโดยตรงแล้ว สิ่งที่เข้ามามีบทบาทเป็นผู้ช่วยของครูอย่างดีก็คือ สื่อการสอน ในส่วนของวิทยาลัยนาฏศิลป์ แม้ว่าการใช้สื่อการสอนจะยังไม่ค่อยแพร่หลายนัก แต่การนำสื่อการสอนมาใช้ประกอบการเรียนการสอน ก็เป็นสิ่งที่ครูภาษาไทยทุกคนควรจะต้องตระหนักถึงคุณค่าและความสำคัญ

การใช้สื่อการสอนวิชาภาษาไทย

ในการเรียนการสอนภาษาไทย สื่อการสอนนับ เป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้นักเรียนสนใจ และได้รับความรู้มากยิ่งขึ้น การนำสื่อการสอนวิชาภาษาไทยมาใช้ จึงเป็นสิ่งที่จะทำให้เกิดประโยชน์ต่อนักเรียนอย่างยิ่ง

ศรีสุดา จรรย์กุล (2525: 10) ได้เสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้สื่อการสอนวิชาภาษาไทยไว้ว่า

“สื่อการสอนภาษาไทยมีจุดมุ่งหมายที่จะช่วยให้นักเรียนได้ฝึกฝนทักษะทางภาษา ทั้ง 4 เพื่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างถูกต้องจนสามารถใช้ประโยชน์ เป็น เครื่องมือถ่ายทอดความรู้ และสร้างมโนคติแก่กันและกันได้”

นอกจากนี้ ศรีสุดา จรรย์กุล (2525: 13) ยังได้เสนอหลักการใช้สื่อการสอนภาษาไทยสรุปได้ดังนี้

1. ควร เป็นสื่อที่จัดขึ้น เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนการสอนในห้องเรียน โดยให้ เป็นสื่อที่จัดขึ้นตามวัตถุประสงค์และ เนื้อหาของหลักสูตร เพื่อช่วย ให้เกิดแนวคิด เกิดหลักเกณฑ์ในการเรียนรู้ภาษาไทยได้รวดเร็วขึ้น

2. ควรมีการวางแผนการใช้สื่อการสอนที่จะนำมาช่วยให้นักเรียนเกิดทักษะ

ภาษา

3. ต้องใช้สื่อให้สัมพันธ์หรือเปลี่ยนแปลงไปตามเนื้อหา สื่อการสอนบางอย่าง จะใช้ได้กับนักเรียนทุกชั้น แต่บางอย่างต้องเปลี่ยนแปลงไปตามจุดประสงค์และเนื้อหาความรู้ของ แต่ละระดับชั้น

4. การใช้สื่อการสอนต้องใช้ลักษณะบูรณาการในรูปของทักษะสัมพันธ์ เพื่อให้ ผู้เรียนสามารถเรียนรู้และใช้ภาษาในลักษณะบูรณาการได้ แต่ถ้าต้องใช้เพื่อสอนทักษะใดทักษะหนึ่ง ก็ควรใช้สื่อการสอนเน้นเฉพาะทักษะนั้น ๆ เป็นพิเศษ

5. ในการสอนวรรณคดี ควรระวังการใช้สื่อการสอนที่จะทำให้ลายจินตนาการ ของผู้เรียน เราจะพบว่า บางครั้งภาษาที่บรรยายในวรรณคดีจะทำให้ผู้เรียนเกิดจินตนาการ เฉพาะตอนที่สวยงามดงามมากกว่าที่ได้จากการใช้สื่อ เช่น ภาพ มาประกอบ ครูจึงควรให้ ผู้เรียนได้เกิดจินตนาการตามความนึกคิดของตนอย่างอิสระ เพราะเห็นด้วยใจนั้นจะงามกว่า เห็นด้วยตา

จากความคิดเห็นดังกล่าวจะเห็นว่า สื่อการสอน เป็นสิ่งที่สำคัญและจำเป็นสำหรับ การเรียนการสอนวิชาภาษาไทย แม้ว่าการจัดหาสื่อการสอนมาใช้ประกอบการสอนจะต้องผ่าน ขั้นตอนต่าง ๆ หลายขั้นตอน แต่ก็ก็เป็นหน้าที่ของครูภาษาไทยที่จะต้องใช้ความพยายามเพื่อพัฒนา การเรียนการสอนวิชาภาษาไทยต่อไป

2.4 ด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร

การเรียนการสอน เฉพาะภายในห้องเรียน เท่านั้น ยังไม่เพียงพอ เนื่องจาก เวลาในการเรียนมีจำกัด การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร นับว่าเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นสำหรับนักเรียนอย่างยิ่ง การให้นักเรียนมีโอกาสฝึกฝนในเรื่องเกี่ยวกับบทเรียน จะช่วยให้นักเรียนมีทักษะดีขึ้น การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร เป็นวิธีหนึ่งที่จะช่วยส่งเสริมให้นักเรียนใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ เสริมสร้างบุคลิกภาพ รู้จักทำงานเป็นหมู่คณะ และช่วยให้นักเรียน เข้าใจบทเรียนอย่างละเอียดชัดเจนยิ่งขึ้น

กิจกรรมเสริมหลักสูตร นับเป็นกิจกรรมที่สามารถจัดขึ้นได้ทั้งในและนอกเวลาเรียน เพื่อเพิ่มพูนความรู้ให้แก่ นักเรียน สำหรับวิทยาลัยนาฏศิลป์ แม้การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรจะมีอุปสรรคในเรื่อง เวลาและโอกาสที่ไม่เอื้ออำนวย แต่ก็ เป็นหน้าที่ของครูที่จะต้องพยายามจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร เพื่อเพิ่มพูนทักษะ ความรู้ และประสบการณ์ให้แก่ นักเรียนให้มากที่สุด

การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาภาษาไทย

กิจกรรมเสริมหลักสูตร นับเป็นกิจกรรมที่ช่วยเสริมสร้างการเรียนรู้ของนักเรียน ครูภาษาไทยจึงควรจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาภาษาไทยให้แก่ นักเรียน เพื่อให้ นักเรียนได้รับความรู้และเสริมสร้างทักษะทางภาษาไทยให้มากยิ่งขึ้น

สุจริต เพียรชอบ (2525: 167) ได้ให้ความหมายของกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาภาษาไทยไว้ว่า "กิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาภาษาไทย เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นนอกเวลาเรียน เพื่อเสริมการเรียนการสอนภาษาไทยในชั้นเรียนให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น เป็นกิจกรรมที่ไม่มีหน่วยกิต ไม่มีคะแนน ผู้เรียนจะเข้าร่วมกิจกรรมทางด้านภาษาไทยด้วยความสมัครใจ ไม่มีการบังคับ"

สมถวิล วิเศษสมบัติ (2525: 175) ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับความหมายของกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาภาษาไทยสรุปได้ว่า กิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาภาษาไทย คือกิจกรรมภาษาไทยที่จัดขึ้นนอกเวลาเรียน เพื่อช่วยเสริมการเรียนการสอนในชั้นให้ดีขึ้น เป็นกิจกรรมที่ไม่มีหน่วยกิต ไม่มีคะแนน แต่ผู้เรียนจะเข้าร่วมกิจกรรมด้วยความสมัครใจ ไม่มีการบังคับ

จัดขึ้นเพื่อ เสริมการ เรียนการสอนในชั้นให้ดีขึ้น ช่วยให้นักเรียนมีความรู้และทักษะทางภาษาไทย ดีขึ้น กิจกรรมที่จัดขึ้นนั้น อาจจะจัดในรูปของชุมนุมภาษาไทย ชุมนุมปาฐกถา ได้ว่าที่ ชุมนุม ฝึกพูด กลุ่มผู้สนใจอ่านบทละคร หรือจัดกิจกรรมเฉพาะอย่างตามโอกาสอันควร

ศรีสุตา จรรย์กุล (2525: 21) ได้กล่าวถึงความหมายของกิจกรรม เสริมหลักสูตรวิชาภาษาไทยสรุปได้ว่า กิจกรรมภาษาไทยยังอาจจัดในรูปกิจกรรม เสริมบทเรียน ซึ่งเรียกโดยทั่ว ๆ ไปว่า กิจกรรมเสริมหลักสูตร ซึ่งมีลักษณะ เป็นกิจกรรมเฉพาะอย่าง ทั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อฝึกการวางแผนงาน และฝึกการทำงานร่วมกันอย่างมีระเบียบ เช่น การแสดง ละคร การจัดนิทรรศการ การเชิญวิทยากรมาอภิปรายหรือบรรยาย หรือจัดในรูปชุมนุม เพื่อ ฝึกฝนทักษะการทำงานอย่างมีระบบระเบียบ การทำงานร่วมกัน เช่น ชุมนุมภาษาไทย ชุมนุม ศิลปะและวัฒนธรรมไทย ชุมนุมกวี ฯลฯ

อาจกล่าวได้ว่า กิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาภาษาไทย เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้น เพื่อ สร้างเสริมประสบการณ์ ความรู้ และความสนุกสนานเพลิดเพลิน แก่ผู้เรียน

สมถวิล วิเศษสมบัติ (2525: 177) ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการจัด กิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาภาษาไทยสรุปได้ดังนี้

1. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีความรู้ และทักษะทางภาษาไทยดีขึ้น ใช้ทักษะทาง ภาษา เป็นเครื่องมือในการศึกษาหาความรู้จากการเรียนวิชาต่าง ๆ ในหลักสูตรให้ดีขึ้น
2. เพื่อเร้าความสนใจของนักเรียน และจัดสภาพการณ์ ตลอดจนสถานการณ์ ต่าง ๆ ที่จะช่วยให้นักเรียนได้ค้นพบความถนัด และความสามารถพิเศษทางภาษาของตนเอง เพื่อ จะได้พัฒนาความสามารถ และทักษะนั้น ๆ ให้ดียิ่ง ๆ ขึ้นไป
3. เพื่อให้นักเรียนรู้จักกันตนเอง ฝึกให้นักเรียนรู้และ เข้าใจวิธีอยู่ร่วมกันหรือ ทำงานร่วมกันในสังคมประชาธิปไตย
4. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีพัฒนาการทางด้านบุคลิกภาพ รู้จักรับผิดชอบ เคารพ ความคิดของผู้อื่น ใช้ภาษาที่เหมาะสม และวางตนในสังคมได้ดี
5. เพื่อช่วยให้หลักสูตรมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ช่วยให้บรรลุวัตถุประสงค์ของ การเรียนภาษาอย่างแท้จริง

6. เพื่อส่งเสริมความสามัคคีในหมู่คณะ สร้างสัมพันธ์อันดีระหว่างครูกับนักเรียน นักเรียนกับนักเรียน และนักเรียนกับบุคคลต่าง ๆ ในชุมชน

7. เพื่อเป็นการส่งเสริมและถ่ายทอดวัฒนธรรมทางภาษา และขนบธรรมเนียมประเพณีต่าง ๆ ให้นักเรียนเกิดความรัก ซาบซึ้งในคุณค่า และคิดที่จะเชิดชูบำรุงภาษาไทยอันเป็นภาษาประจำชาติ

ข้อเสนอแนะการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาภาษาไทย

ในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาภาษาไทยนั้น มีกิจกรรมมากมายที่สามารถจัดขึ้นได้ ซึ่งจะเลือกจัดกิจกรรมแบบใดนั้น ก็ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมในแต่ละโอกาสและสถานที่ ซึ่งครูภาษาไทยจะต้องใช้ดุลยพินิจในการเลือกจัดกิจกรรม

สุจริต เพียรชอบ (2525: 193 - 197) ได้เสนอแนะกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาภาษาไทยที่ควรจัดสรุปได้ดังนี้

ก. กิจกรรมทางด้านการใช้ภาษา

อาจประกอบด้วย

1. เชิญวิทยากรมาบรรยาย อภิปราย สนทนา หรือตอบคำถามต่าง ๆ เกี่ยวกับภาษาไทย หรือเรื่องอื่น ๆ ที่สมาชิกมีความสนใจ

2. ชุมนุมภาษาไทยพามวลสมาชิกไปฟังการบรรยาย อภิปราย ได้ว่าทหรือการแสดงต่าง ๆ นอกสถานที่

3. ฟังการบรรยาย อภิปราย หรือการอ่านบทความเกี่ยวกับภาษาไทย จาก เทปบันทึกเสียง

4. ฟังการบรรยาย อภิปรายจาก เทปแล้วฝึกพูด ฝึกแสดงความคิดเห็น

5. ฝึกเล่าเรื่อง เล่านิทาน เล่าประสบการณ์ หรือฝึกการบรรยายโดยมีอาจารย์ที่ปรึกษา หรือวิทยากร เป็นผู้ช่วยฝึก มีสถานที่ และอุปกรณ์ในการฝึก เช่น เทปบันทึกเสียง

6. จัดการสนทนาเกี่ยวกับข่าวสารบ้านเมือง หนังสือ เหตุการณ์หรือปัญหาต่าง ๆ ที่น่าสนใจ

7. อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้ทางด้านภาษาไทย หนังสือที่น่าสนใจ ปัญหาทางเศรษฐกิจ การเมือง หรือในเรื่องต่าง ๆ ที่สมาชิกสนใจ

8. จัดประกวดเล่าเรื่อง เล่านิทาน เล่าประสบการณ์ต่าง ๆ ตามโอกาสอันควร

9. จัดทำรายชื่อหนังสือที่ได้อ่าน และจัดบริการแลกเปลี่ยนหนังสือกันอ่าน
10. จัดทำบรรณนิทัศน์ (Book Review) หรือบรรณนิทัศน์สังเขป (Annotation) สำหรับแจกมวลสมาชิก หรือจัดกลุ่มอาสาสมัครช่วยบรรณารักษ์จัดบรรณนิทัศน์ไว้หน้าห้องสมุด
11. จัดรายการบรรยาย สนทนา อภิปราย เชิญชวนให้หมู่สมาชิกอ่านหนังสือที่มีคุณค่าในด้านต่าง ๆ
12. ฝึกเป็นโฆษก พิธีกร ในโอกาสต่าง ๆ
13. ฝึกเป็นโฆษกวิทยุ โทรทัศน์ อ่านข่าว อ่านประกาศให้ถูกต้อง
14. ฝึกพูดในที่ประชุม เช่น การพูดให้ความรู้ ให้ความบันเทิงและการพูดจูงใจ
15. ฝึกอภิปรายแบบต่าง ๆ ทั้งการอภิปรายเป็นคณะ การปรากฏภาพหมู่ และการอภิปราย ชักถาม และจัดการอภิปรายขึ้นในโรงเรียน
16. ฝึกประชุม อภิปรายในกลุ่มย่อย ๆ ฝึกทำหน้าที่เป็นประธาน รองประธาน เลขานุการ และสมาชิกที่เข้าร่วมประชุม
17. ฝึกการโต้วาที ยอวาที และจัดการโต้วาทีหรือยอวาทีระหว่างชั้นระหว่างคณะหรือระหว่างโรงเรียน
18. จัดกิจกรรมอาสาสมัคร พาสมาชิกชุมนุมภาษาไทยไปเล่าเรื่องเล่านิทาน หรืออ่านหนังสือให้นักเรียนในชั้นอนุบาลหรือประถมศึกษาฟัง
19. จัดการแสดงบทบาทสมมติ เน้นการพูดในสถานการณ์ต่าง ๆ
20. ฝึกการพูด แสดงตามบทละคร ใส่ความรู้สึกและอารมณ์ตามลักษณะนิสัยของตัวละคร
21. ทำงานเป็นกลุ่ม สนทนา วิจารณ์ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับหนังสือที่ได้อ่าน
22. จัดนิทรรศการหนังสือใหม่ หรือหนังสือที่มีอยู่แล้วตามโอกาสอันควร เช่น จัดนิทรรศการหนังสือซึ่งเป็นผลงานของสุนทรภู่ พระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว และพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว
23. จัดห้องสมุด หรือมุมหนังสือไว้ในชุมนุมภาษาไทย วิธีการจัด พยายามให้ดึงดูดความสนใจของผู้อ่าน และจัดมุมให้สมาชิกได้นั่งอ่านอย่างสบาย

24. วิจารณ์ข่าวจากวิทยุ หนังสือพิมพ์ และวิจารณ์เหตุการณ์ที่น่าสนใจ
ต่าง ๆ
25. ฝึกอ่านในใจเพื่อจับความ หรือฝึกอ่านออกเสียงให้ถูกต้องน่าฟัง
26. รวบรวมข่าวและความเคลื่อนไหวต่าง ๆ เป็นทำนองสมุดข่าวหรือ
สมุดภาพข่าว หรือจะรวบรวมข่าวจากหนังสือพิมพ์ สรุปรข่าว ดัดไว้นับรายประกาศของชุมนุม
ภาษาไทยก็ได้
27. ตั้งกลุ่มผู้สนใจการอ่านบทละคร จะเป็นละครวิทยุ ละครพูด หรือ
ละครที่เป็นกลอนเป็นฉันท์ ต่าง ๆ
28. จัดประกวดการอ่านในใจ การอ่านออกเสียง และการอ่านทำนอง
เสนาะตามโอกาสอันควร
29. ในระหว่างหยุดพักกลางวัน จัดให้สมาชิกอ่านข่าว บทความ ความรู้
หรือหนังสือดี ๆ ให้เพื่อน ๆ ฟัง
30. จัดการแข่งขันสะกดคำยาก ทำปทานุกรมรวบรวมคำยากหรือคำที่
นักเรียนมักจะสะกดผิด
31. จัดการรวบรวมคำราชาศัพท์ที่ควรทราบ
32. เขียนข่าว บทความ เรื่องสั้น หรือคำประพันธ์สั้น ๆ ดัดบนกระดาน
นิเทศ
33. ประกวดการเขียนคำขวัญ การเขียนโฆษณา อาจมีการวาดภาพ
ประกอบด้วยก็ได้
34. จัดการประกวดเรียงความ เรื่องสั้นหรือจดหมายตามโอกาสอันควร
เช่น ในวันสุนทรภู่ สัปดาห์ภาษาไทย สัปดาห์การเขียนเรียงความ หรือสัปดาห์แห่งการเขียนจดหมาย
35. จัดประกวดการเขียนบันทึกประจำวัน หรือจดหมายเหตุ
- ข. กิจกรรมเกี่ยวกับหลักภาษาไทย
- ประกอบด้วย
1. จัดทำสมุดรวบรวมคำพังเพย สุภาษิต หรือสำนวนไทยที่ควรทราบ แล้ว
นำมาประกวดกัน
2. จัดการแสดงบทบาท ทำทาง หรือการแสดงละครสั้น ๆ ละครใบ้

ที่เกี่ยวกับคำพังเพย สุภาษิต หรือสำนวนไทย แล้วให้เพื่อนสมาชิกทาย

หรือคำพังเพยต่าง ๆ

3. จัดรายการทายปัญหาเกี่ยวกับหลักภาษาไทย และการต่อสำนวนไทย

4. แข่งขันวาดภาพประกอบคำพังเพย สุภาษิต

5. รวบรวมศัพท์หมวดหรือคำไวพจน์ เช่น หมวดช้าง ม้า นาง น้ำ

ดอกไม้ และอื่น ๆ

6. ประกวดแต่งคำประพันธ์ชนิดต่าง ๆ

7. จัดรายการสักวา ได้กลอนสด กลอนมีด ระหว่างชั้นหรือระหว่าง

โรงเรียน

8. ศึกษารวบรวมภาษาต่างประเทศที่ใช้อยู่ในภาษาไทย

9. ศึกษารวบรวมภาษาถิ่น เพลงกล่อมลูก นิยายประจำถิ่น และขนบธรรมเนียม

ประเพณีตามท้องถิ่นต่าง ๆ

10. ฝึกการเล่นเพลงพื้นเมือง เช่น เพลงพวงมาลัย เพลงเรือ เพลง

ฉ่อย รำเหย่ย ลำตัด เป็นต้น

11. จัดป้ายนิเทศให้ความรู้เกี่ยวกับหลักภาษาไทย

12. เชิญวิทยากรมาบรรยายเกี่ยวกับลักษณะภาษาไทย หรือหลักภาษาไทย

โดยทั่ว ๆ ไป

13. จัดนิทรรศการหนังสือที่เกี่ยวกับหลักภาษา

14. จัดการบรรยาย อภิปราย หรือสนทนา เสนอความรู้เกี่ยวกับ

หลักภาษา

ค. กิจกรรมด้านวรรณคดี

ประกอบด้วย

1. ฝึกอ่านทำนองเสนาะจากบทเรียนวรรณคดี ด้วยการใช้เทปบันทึกเสียง

2. เชิญวิทยากรมาสาธิตการอ่านทำนองเสนาะต่าง ๆ

3. จัดส่งสมาชิกที่มีความสามารถไปประกวดการอ่านทำนองเสนาะ เมื่อ

มีการจัดการแข่งขันหรือจัดประกวดการอ่านทำนองเสนาะภายในโรงเรียน

4. เขียนบทละคร และแสดงละครจากบทเรียนในวรรณคดี จะแสดงใน

โรงเรียนหรือแสดงทางวิทยุ โทรทัศน์ก็ได้

5. ฝึกการขับเสภา เเห่เรือ เชิดหุ่น พากย์โขน สวดไอ้เอ้ววิหารราย
- ในหมู่บ้านลพบุรี
6. จัดทำสมุดภาพทางวรรณคดี ทำกระบะทราย หรือกล่องสามมิติ แสดงเหตุการณ์ในวรรณคดี
 7. จัดทำเครื่องแต่งตัวละคร พระ นาง ช่างทรง เครื่องราชกกุธภัณฑ์ หรืออาวุธโบราณต่าง ๆ
 8. จัดทำป้ายนิเทศเกี่ยวกับวรรณคดี ตามโอกาสอันควร หรือจัดในวันสำคัญ ๆ ทางวรรณคดี
 9. ประดิษฐ์หุ่นจากวรรณคดี ฝึกการเชิดหุ่น ทำนองเชิดหุ่น ร้องเพลงขับเสภา และเจรจาประกอบการเชิดหุ่น
 10. ขับร้องเพลงไทยสากลที่มีข้อความ เรื่องราว เกี่ยวกับวรรณคดี
 11. ขับร้องเพลงไทยเดิมจากวรรณคดี เล่นดนตรีประกอบ
 12. เชิญวิทยากรมาบรรยายให้ความรู้แก่หมู่บ้านเกี่ยวกับเรื่องวรรณคดี
 13. จัดรายการทายปัญหา หรือตอบปัญหาเกี่ยวกับวรรณคดี
 14. พาไปชมการแสดงละครจากวรรณคดีที่กรมศิลปากร หรือที่สถาบันอื่น
- จัดขึ้น
15. ร่วมจัดนิทรรศการ หรือการแสดงในวันสำคัญทางวรรณคดี เช่น วันสุนทรภู่ เป็นต้น หรือพาไปชมนิทรรศการทางวรรณคดีในที่ต่าง ๆ
 16. จัดทำหุ่นตัวละคร บ้านไทยจำลอง
 17. จัดทำหรือแสดงอาหาร ขนม ผลไม้ หรือดอกไม้ในวรรณคดี
 18. ประดิษฐ์มาลัย ดอกไม้ อูบะ เกี้ยว ตามที่ปรากฏในวรรณคดี
 19. ทายปัญหาทางวรรณคดีจากคำประพันธ์
 20. ทายปัญหา เช่น ทายปัญหาทางวรรณคดีจากภาพนิ่ง
 21. เล่าเรื่องจากวรรณคดี มีการขับเสภา มีบทสนทนาและมีการแสดงประกอบ
 22. ฝึกการพ้อนร่างกาย ๆ จากวรรณคดี เช่น ราสวัสดิรักษา ราเชิญพระขวัญ ราศีลาจาริก ราฉุยฉาย เป็นต้น

23. จัดแสดงละครทางวรรณคดี ทางวิทยุ หรือทางโทรทัศน์
24. จัดงานในวันสำคัญ ๆ ทางวรรณคดี หรือเกี่ยวกับประเพณีไทย เช่น วันสุนทรภู่ วันกรมสมเด็จพระปรมาธิบดีชิโนรส
25. จัดรายการวรรณคดีสัญจร พาสมาชิกไปท่องเที่ยวตามเส้นทางที่ กวีเดินทางไป เช่น ตามทางนิราศพระบาท นิราศภูเขาทอง นิราศนรินทร์ เป็นต้น
26. เชิญวิทยากรมาบรรยาย และสาธิตอาวุธโบราณ แสดงการรำยรำ และต่อสู้ให้สมาชิกชม
27. จัดแสดงการละเล่น หรือแสดงประเพณีตามวัฒนธรรมไทยตามที่ ปรากฏในวรรณคดี เช่น การก่อบพระเจดีย์ทราย การแต่งงานบัวสาว หรือพาสมาชิกไปร่วม ฟังการเทศน์มหาชาติที่จัดขึ้นในท้องถิ่น
28. จัดฉายภาพยนตร์ สไลด์ เกี่ยวกับวรรณคดีให้สมาชิกชม
29. จัดสวนวรรณคดี ปลูกไม้ดอก ไม้ประดับ ตามที่ปรากฏในวรรณคดี ปลูกให้เป็นระเบียบ เขียนชื่อติดไว้เป็นการให้ความรู้กับสมาชิก
30. จัดทำสวนสัตว์วรรณคดี ใช้ภาพวาด สัตว์ที่เป็นหุ่นจำลอง หรือสัตว์ สัตว์ฟักก็ได้
31. จัดสัปดาห์แห่งวรรณคดีขึ้นในโรงเรียน มีการบรรยาย อภิปราย การแสดงละคร จัดนิทรรศการ การพ้อนรำ การประกอบอาหารจากวรรณคดี การเชิดหุ่น การ ประกวดแต่งคำประพันธ์ และอื่น ๆ

การประเมินผลกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาภาษาไทย

สุจริต เพียรชอบ และ สายใจ อินทร์พรรย์ (2523: 208 - 209)

ได้เสนอแนะวิธีการประเมินผลกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาภาษาไทยว่า ควรมีหลักการและวิธีการ ประเมิน สรุปได้ดังนี้

1. ควรมีการประเมินผลการจัดกิจกรรมเป็นระยะ ๆ อย่างน้อยควรจะมีการ ประเมินภาคเรียนละ 1 ครั้ง เพื่อดูว่ากิจกรรมที่จัดได้ผลมากน้อยเพียงใด กิจกรรมใดควรจัด ต่อไป กิจกรรมใดควรปรับปรุงให้ดีขึ้น
2. การจัดกิจกรรมแต่ละครั้งไม่ว่าจะ เป็นการจัดนิทรรศการ การแสดงละคร การจัดสัปดาห์แห่งวรรณคดี หรือกิจกรรมใดก็ตามควรมีการสอบถามความคิดเห็นของสมาชิกที่ เข้า

ร่วมกิจกรรม เป็นการประเมินผลการจัดกิจกรรมเฉพาะอย่าง

3. ผู้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม ทั้งผู้บริหาร อาจารย์ที่ปรึกษา และสมาชิก ควรมีส่วนร่วมในการประเมินผลโดยทั่วถึงกัน

4. การประเมินผลการจัดกิจกรรมควรจัดหลาย ๆ ด้าน ทั้งในด้านคุณค่าของกิจกรรม วัตถุประสงค์ในการจัด ความสะดวก อาคารสถานที่ อุปกรณ์ ระยะเวลาที่จัด ความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อกิจกรรมนั้น ๆ การบริหารกิจกรรมและอื่น ๆ

5. หากเป็นไปได้ น่าที่จะได้ศึกษาเปรียบเทียบว่า นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรภาษาไทย มีสัมฤทธิ์ผลการเรียนในวิชาภาษาไทยแตกต่างไปจากผู้ที่ไม่ได้ร่วมกิจกรรมหรือไม่ มากน้อยเพียงใด

6. วิธีการประเมินผลการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรภาษาไทย อาจทำได้หลายวิธีดังนี้คือ

6.1 สังเกตจากการเข้าร่วมกิจกรรมของนักเรียน

6.2 ดูจากผลงานที่ปรากฏขึ้นจากการจัดกิจกรรมของนักเรียน

6.3 ใ้บุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เช่น ผู้บริหาร อาจารย์ที่ปรึกษา และนักเรียนตอบแบบประเมินกิจกรรมที่ครูและนักเรียนช่วยกันจัดทำขึ้น

เนื่องจากกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาภาษาไทย เป็นกิจกรรมที่มีคุณค่าและมีความสำคัญยิ่ง ครูภาษาไทยจึงควรเลือกจัดกิจกรรมให้เหมาะสม เพื่อให้เด็กนักเรียนมีโอกาสใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ สร้างเสริมความรู้ทางภาษาไทย และมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาภาษาไทยมากยิ่งขึ้น

2.5 ด้านการวัดและประเมินผล

ในการเรียนการสอน กระบวนการสำคัญที่จะช่วยให้ทราบถึงผลการเรียนการสอนก็คือ การวัดและประเมินผล ซึ่งวิทยาลัยนาฏศิลป์ก็ได้ดำเนินการวัดและประเมินผลนักเรียนตามหลักและระเบียบวิธีการประเมินผลของกระทรวงศึกษาธิการ

การวัดและประเมินผลการเรียนการสอนภาษาไทย

ในการเรียนการสอนภาษาไทย การวัดและการประเมินผล เป็นสิ่งที่มีความสำคัญยิ่ง เพราะจะเป็นเครื่องช่วยให้ทั้งผู้เรียนและผู้สอนได้ทราบว่าการเรียนการสอนนั้นมีประสิทธิภาพ หรือบรรลุผลตามเป้าหมายที่วางไว้มากน้อยเพียงใด และเนื่องจากการเรียน

การสอนภาษาไทยมีกระบวนการเรียนรู้ที่ค่อนข้างซับซ้อน การวัดและประเมินผลจึงต้องทำกันหลาย ๆ ด้าน และใช้วิธีการหลาย ๆ วิธี ทั้งนี้เพื่อที่จะช่วยให้ผู้สอนได้ทราบพัฒนาการ หรือสัมฤทธิ์ผลของการเรียนของนักเรียนที่ตนสอนได้โดยละเอียด ในขณะที่เดียวกันก็ได้ทราบถึงความสามารถและข้อบกพร่องในการสอนของตนเอง และสามารถปรับปรุงแก้ไขสมรรถภาพในการสอนให้ดียิ่งขึ้น จึงเป็นหน้าที่ของครูที่จะต้องตระหนักถึงความสำคัญของการวัดและประเมินผล การเรียนการสอนวิชาภาษาไทย

สุจริต เพียรชอบ และ สายใจ อินทร์พรชัย (2523: 242 - 245)

ได้เสนอแนะ เกี่ยวกับจุดประสงค์ในการวัดและประเมินผลการเรียนวิชาภาษาไทย สรุปได้ดังนี้

1. เพื่อทดสอบความรู้ทางภาษาไทยของนักเรียน ก่อนที่จะลงมือสอน การทดสอบแบบนี้จะช่วยให้ครูทราบว่า นักเรียนมีความสามารถทางภาษามากน้อยเพียงไร เพื่อจะได้จัดการเรียนการสอนให้เหมาะสม
2. เพื่อแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ๆ ตามความสามารถทางภาษาของนักเรียนเอง ในกรณีนี้โรงเรียนใดมีโครงการที่จะจัดสอนภาษาไทย โดยวิธีแบ่งเด็กตามความสามารถก็อาจทำได้
3. เพื่อพัฒนาการและสัมฤทธิ์ผลในการเรียนภาษาไทยของนักเรียนว่า ได้มีความก้าวหน้าและเกิดการ เรียนรู้ขึ้นมากน้อยเพียงไร
4. เพื่อให้ครูผู้สอนได้ทราบว่า การสอนของตนมีประสิทธิภาพหรือไม่มากน้อยเพียงใด จะได้ปรับปรุงการสอนให้ประสบผลดียิ่งขึ้น
5. เพื่อช่วยให้นักเรียนได้ทราบผลการเรียนของตนเป็นระยะ ๆ เป็นการทราบความก้าวหน้าและจุดบกพร่องของตนเอง และปรับปรุงวิธีการเรียนของตนเพื่อให้ได้ผลดียิ่งขึ้น
6. เพื่อช่วยให้ครูได้พิจารณาเห็นว่า นักเรียนแต่ละคนมีข้อบกพร่องทางการเรียนภาษาไทยในด้านใดบ้าง ทั้งนี้เพื่อที่จะช่วยแก้ไขและสอนซ่อมเสริมให้ดีขึ้น
7. เพื่อเร้าความสนใจให้นักเรียนเกิดความสนใจและมีความกระตือรือร้นในการเรียนภาษาไทย
8. เพื่อทราบทัศนคติของนักเรียนที่มีต่อการเรียนภาษาไทย และหาทางช่วยเหลือให้นักเรียนมีทัศนคติดีขึ้น

๙. เพื่อให้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับการเรียนภาษาไทยของนักเรียน ทั้งนี้เพื่อใช้เป็นแนวทางในการให้คำปรึกษาในด้านการเลือกวิชาเรียนในสาขาวิชาภาษาไทยต่อไป

10. เพื่อปรับปรุงวิธีการทดสอบและข้อทดสอบให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้น

สุจิต เพียรชอบ และ สายใจ อินทร์พรชัย (2523: 242 - 243)
ได้เสนอแนะวิธีการวัดและประเมินผลวิชาภาษาไทยไว้ สรุปได้ดังนี้

1. การถาม - ตอบปากเปล่า ครูอาจถามคำถามปากเปล่าให้นักเรียนตอบ เป็นการวัดผลว่านักเรียนเกิดการเรียนรู้หรือไม่ และควรถามนักเรียนหลาย ๆ คน หลาย ๆ คำถาม จะได้ครอบคลุมเนื้อหาที่เรียนไปทั้งหมด
2. การสอบปากเปล่า สามารถใช้ในการวัดผลการสอนภาษาไทยได้ เพราะนอกจากจะเป็นการวัดผลทางด้านเนื้อหาแล้ว ยังเป็นการส่งเสริมความสามารถในการพูดของนักเรียนอีกด้วย
3. การสัมภาษณ์ เป็นวิธีการที่จะช่วยให้ครูได้รู้จักนักเรียนที่ตนสอนดียิ่งขึ้น ทั้งในด้านเนื้อหาวิชาที่เรียนไป และการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทางภาษา นอกจากนี้จะทำให้ทราบถึงทัศนคติของนักเรียนที่มีต่อภาษาไทย อุดมคติและค่านิยมต่าง ๆ อีกด้วย
4. การสนทนา จะช่วยให้ครูมีความเข้าใจนักเรียนที่ตนสอนดียิ่งขึ้น การสนทนานอกจากจะพูดคุยกันเกี่ยวกับความรู้สึกนึกคิดของนักเรียนเกี่ยวกับทางด้านภาษาไทยแล้ว ควรสนทนาเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาที่ได้เรียนไปด้วย
5. การอภิปราย เป็นวิธีการที่จะเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น ความรู้สึกและทัศนะต่าง ๆ ครูจะได้ทราบถึงความสามารถในการพูด มารยาทในการพูด การยอมรับและเคารพความคิดเห็นของผู้อื่น จะทำให้ทราบว่า นักเรียนเข้าใจเนื้อหาวิชาภาษาไทยมากน้อยเพียงไร
6. การประชุมกลุ่มย่อย การแบ่งนักเรียนเพื่อให้อภิปรายระดมความคิด จะช่วยให้ครูประเมินผลการสอนได้เป็นอย่างดี
7. การสังเกต ครูควรที่จะได้สังเกตการใช้ภาษาไทยของนักเรียน ในขณะที่นักเรียนร่วมกิจกรรมทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน และควรจดบันทึกว่านักเรียนมีความสามารถหรือมีข้อบกพร่องด้านใดบ้าง

8. การใช้แบบสอบถาม เป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผลการเรียนของตนเอง นักเรียนจะได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาไทยและเสนอข้อคิดต่าง ๆ ของตน

9. การให้นักเรียนทำรายงานเสนอผลการค้นคว้า วิธีนี้จะทำให้นักเรียนได้รับความรู้อย่างกว้างขวางขึ้น การให้นักเรียนรายงานหน้าชั้นเรียน และมีการซักถามแสดงความคิดเห็นประกอบจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ครูสามารถวัดผลได้ทั้งในด้านเนื้อหา และพฤติกรรมที่นักเรียนแสดงออกมา

10. การใช้มาตราส่วนประเมินค่า วิธีนี้จะช่วยให้ประเมินผลได้อย่างละเอียดและมีความเป็นปรนัยมากขึ้น เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ประเมินตนเอง ทำให้นักเรียนยอมรับข้อบกพร่องของตนเองและปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น

11. การบันทึกพฤติกรรมทางภาษาของนักเรียน คือการสังเกตการใช้ภาษาของนักเรียนแล้วบันทึกไว้ ซึ่งอาจสังเกตพฤติกรรมด้านอื่น ๆ ไปด้วย เพื่อใช้เป็นหลักฐานในการวางแผนปรับปรุงการใช้ภาษาและพฤติกรรมด้านอื่น ๆ ของนักเรียน

12. วัดผลโดยใช้แผนภูมิแสดงเกณฑ์ต่าง ๆ ที่ได้ตั้งไว้ วิธีนี้ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนช่วยกันสร้างเกณฑ์ในด้านต่าง ๆ ไว้ เช่น การฟังที่ดี การสนทนา การอภิปราย เมื่อนักเรียนลงมือปฏิบัติก็ควรนำเกณฑ์นั้น ๆ มาใช้เป็นเครื่องช่วยตัดสิน

13. การสอบข้อเขียน ข้อสอบที่ใช้ควรมีทั้งแบบปรนัยและอัตนัย ครอบคลุมเนื้อหาได้ทั้งหมด เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

นอกจากวิธีดังกล่าวแล้ว ครูภาษาไทยอาจวัดผลด้วยวิธีอื่น ๆ เช่น การวาดภาพ ประกอบการเรียนวรรณคดี การแสดงบทบาท การแสดงละคร การโต้วาที การใช้สถานการณ์จำลอง การโต้กลอนสด สักวา การตกแต่งป้ายนิเทศ และอื่น ๆ

ดังนั้นในการวัดและประเมินผล ครูภาษาไทยจึงควรใช้กลวิธีในการประเมินผลหลาย ๆ วิธี เพื่อจะได้ครอบคลุมเนื้อหา และสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของวิชา ตลอดจนให้สามารถวัดพฤติกรรมในด้านต่าง ๆ ได้ครบถ้วน

สรุปได้ว่า ในการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย กระบวนการที่จะตัดสินว่านักเรียนมีพัฒนาการทางการเรียนรู้ รวมทั้งมีความรู้ความเข้าใจวิชาภาษาไทยมากน้อยเพียงใดนั้นก็ คือ การวัดและประเมินผล ซึ่งนอกจากจะทำให้เราทราบคุณภาพการเรียนของนักเรียนแล้ว ยังสะท้อนให้เห็นประสิทธิภาพการสอนของครูด้วย

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.1 งานวิจัยในประเทศ

ผู้วิจัยได้รวบรวมงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยในด้านต่าง ๆ ไว้ดังนี้

พรทิพย์ กอสุวรรณ (2523: 76 - 79) ได้วิจัยเรื่อง "เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูภาษาไทยในเขตกรุงเทพมหานคร กับ เขตการศึกษา 12 เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรวิชาภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521" มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูภาษาไทยเกี่ยวกับความมุ่งหมายและเนื้อหาของหลักสูตรวิชาภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 การใช้หลักสูตร ประมวลการสอน แบบเรียนและเอกสารต่าง ๆ การใช้อุปกรณ์ การจัดกิจกรรม การวัดและประเมินผลการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคในการใช้หลักสูตรวิชาภาษาไทย ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามจำนวน 1 ชุด สำหรับกลุ่มตัวอย่างประชากรครูภาษาไทยในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 100 คน และครูภาษาไทยในเขตการศึกษา 12 จำนวน 99 คน ผลการวิจัยพบว่า ครูภาษาไทยเขตกรุงเทพมหานคร และ เขตการศึกษา 12 ส่วนใหญ่มีความเห็นว่า ความมุ่งหมายและเนื้อหาของหลักสูตรวิชาภาษาไทย รวมทั้งแบบเรียนที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดให้ใช้ตามหลักสูตรเหมาะสมในระดับมาก ความคิดเห็นของครูภาษาไทยเขตกรุงเทพมหานครกับเขตการศึกษา 12 เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรวิชาภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 ส่วนใหญ่ไม่แตกต่างกัน

สุชาติ วงศ์สุวรรณ (2525: 98 - 100) ได้วิจัยเรื่อง "ความคิดเห็นของครูผู้สอนภาษาไทยและผู้บริหาร เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรวิชาภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาตอนต้น" มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูผู้สอนภาษาไทยและผู้บริหารโรงเรียน เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรวิชาภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 และเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูและผู้บริหารโรงเรียน เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรวิชาภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามจำนวน 2 ชุด สำหรับกลุ่มตัวอย่างประชากรผู้บริหาร 145 คน และครูผู้สอน 141 คน นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าร้อยละ ค่ามัธยฐาน เลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าที (t-test) ผลการวิจัยพบว่า ด้านจุดประสงค์ของหลักสูตรครูผู้สอนและผู้บริหารส่วนใหญ่มีความเห็นสอดคล้องกัน และเห็นด้วยในระดับมากกว่าจุดประสงค์ของหลักสูตรวิชาภาษาไทยมีความสอดคล้องกับจุดหมายของหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น ด้าน

โครงสร้างและเนื้อหาวิชา ครูผู้สอนและผู้บริหารส่วนใหญ่เห็นด้วยในระดับมากที่สุด กับการที่หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นกำหนดให้วิชาภาษาไทยเป็นวิชาบังคับ ด้านการเรียนการสอน ครูผู้สอนและผู้บริหารเห็นด้วยในระดับมากกับการสอนภาษาไทยโดยการสัมพันธ์ทักษะ ด้านการวัดผลและประเมินผล ครูผู้สอนและผู้บริหารส่วนใหญ่เห็นด้วยกับหลักการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 ในระดับมาก

ดวงแข จันทร์ปลั่ง (2526 : 115 - 120) ได้วิจัยเรื่อง "การศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหาร และอาจารย์ในวิทยาลัยนาฏศิลป์ เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรศึกษาศาสตร์บัณฑิต สาขานาฏดุริยางค์คีตศิลป์ศึกษา วิชาเอกนาฏศิลป์ไทย ฉบับพุทธศักราช 2518" มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาในการใช้หลักสูตรศึกษาศาสตร์บัณฑิต สาขานาฏดุริยางค์คีตศิลป์ศึกษา วิชาเอกนาฏศิลป์ไทย ฉบับพุทธศักราช 2518 ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามจำนวน 1 ชุด สำหรับกลุ่มตัวอย่างประชากรผู้บริหาร อาจารย์ผู้สอนวิชาสามัญ และอาจารย์ผู้สอนวิชาศิลปะ 203 คน นำข้อมูลที่ได้มาหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า ด้านวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ผู้บริหาร อาจารย์ผู้สอนวิชาสามัญ และอาจารย์ผู้สอนวิชาศิลปะ มีความเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และโดยเฉลี่ย ผู้บริหารมีความเห็นด้วยในระดับปานกลาง ส่วนอาจารย์ผู้สอนวิชาสามัญและอาจารย์ผู้สอนวิชาศิลปะ มีความเห็นด้วยในระดับน้อย ด้านเนื้อหา ผู้บริหาร อาจารย์ผู้สอนวิชาสามัญ และอาจารย์ผู้สอนวิชาศิลปะ เห็นว่ามีความเหมาะสมในระดับน้อย

จิรภา ลิ้มป์เลิศเสถียร (2528 : 95 - 98) ได้วิจัยเรื่อง "การนำหลักสูตรวิชาภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ฉบับพุทธศักราช 2524 ไปใช้ในโรงเรียนรัฐบาล ในกรุงเทพมหานคร" มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูภาษาไทย และนักเรียนที่มีต่อสภาพการนำหลักสูตรวิชาภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ฉบับพุทธศักราช 2524 ไปใช้ในโรงเรียนมัธยมศึกษา ในด้านการบริหารและการบริการหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน ตลอดจนการวัดผลประเมินผล และเพื่อศึกษาความต้องการของผู้บริหาร ครูภาษาไทย และนักเรียนเกี่ยวกับการนำหลักสูตรวิชาภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 ไปใช้ ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามจำนวน 2 ชุด สำหรับกลุ่มตัวอย่างประชากร ผู้บริหาร 60 คน ครูภาษาไทย 120 คน และนักเรียน 400 คน นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าร้อยละ ค่ามัชฌิมเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า ในการดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารและการบริการหลักสูตร ผู้บริหารและครูภาษาไทยมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีการดำเนินการ

ด้านการเตรียมบุคลากร และด้านการบริหารการสอนอยู่ในระดับมาก ส่วนการดำเนินการด้านการจัดปัจจัยและสภาพที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยนั้น ผู้บริหารและครูภาษาไทย มีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก แต่นักเรียนเห็นว่าการดำเนินการในด้านนี้อยู่ในระดับน้อย ในการดำเนินการเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ผู้บริหารและครูภาษาไทยมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีการดำเนินการตามหลักการ ด้านจุดประสงค์ของหลักสูตร ด้านโครงสร้าง และเนื้อหาวิชาอยู่ในระดับมาก แต่นักเรียนเห็นว่าการดำเนินการตามหลักการด้านโครงสร้างและเนื้อหาวิชาอยู่ในระดับน้อย ในการดำเนินการเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผล ทั้งผู้บริหาร ครูภาษาไทย และนักเรียน เห็นว่า ครูภาษาไทยได้ดำเนินการตามหลักการด้านการวัดผลและประเมินผลอยู่ในระดับมาก

ชินะพัฒน์ ชื่นแด่ขุ่ม (2528 : 82 - 85) ได้วิจัยเรื่อง “แนวโน้มนของหลักสูตรและการเรียนการสอนภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในช่วงพุทธศักราช 2530 - 2540” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวโน้มนของหลักสูตรและการเรียนการสอนภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในช่วงพุทธศักราช 2530 - 2540 โดยใช้เทคนิคเดลฟาย กลุ่มตัวอย่างประชากร เป็นผู้เชี่ยวชาญสาขาการสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา จำนวน 20 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์และแบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่า แนวโน้มนของหลักสูตรและการเรียนการสอนภาษาไทย มีดังนี้คือ หลักสูตรภาษาไทยจะเป็นหลักสูตรแบบหมวดวิชาที่แบ่งตามทักษะทั้ง 4 และหลักภาษา มีการสัมพันธ์ทักษะ และเน้นการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร มีแนวโน้มนที่เป็นไปได้มาก หลักสูตรภาษาไทยจะมีจุดประสงค์เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะและความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารได้อย่างเหมาะสม หลักสูตรภาษาไทยจะมีโครงสร้างที่แบ่งวิชาออกเป็น 2 ประเภท คือ วิชาบังคับ เพื่อให้เกิดความสามารถในการใช้ทักษะทางภาษาทั้ง 4 เพื่อการสื่อสาร และเพื่อเป็นพื้นฐานทั้งสำหรับผู้ที่จะออกไปประกอบอาชีพ และผู้ที่ศึกษาต่อกับวิชาเลือก เพื่อพัฒนาทักษะและบุคลิกภาพของผู้เรียน ตามความสนใจและความถนัด หลักสูตรภาษาไทยจะมีเนื้อหาที่เป็นไปตามจุดประสงค์ของหลักสูตร เพื่อให้ผู้เรียนใช้ภาษาไทยได้อย่างถูกต้อง และเกิดสัมฤทธิ์ผลในการสื่อสาร กิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทย จะเน้นการทำงานเป็นกลุ่มกับการเรียนจากสังคม และสิ่งแวดล้อมในชีวิตประจำวัน สื่อการสอนภาษาไทย หนังสือเรียนภาษาไทย จะมีเนื้อหาที่ตรงตามจุดประสงค์ของหลักสูตร สื่อการสอนอื่น ๆ จะใช้หนังสือพิมพ์และสื่อมวลชนต่าง ๆ การประเมินผลการเรียนการสอนภาษาไทย มีแนวโน้มนจะเป็นไปตามจุดประสงค์

ของหลักสูตร วิธีการและเครื่องมือในการประเมินผล มีแนวโน้มจะใช้วิธีการและเครื่องมือหลาย ๆ แบบ เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินผล มีแนวโน้มจะเป็นแบบอิงเกณฑ์ วัดตามจุดประสงค์

วิไลลักษณ์ วัฒนานนท์ (2528: 56 - 57) ได้วิจัยเรื่อง "ความคิดเห็นของอาจารย์และนักเรียนเกี่ยวกับการสอนวิชาภาษาไทยธุรกิจในวิทยาลัยอาชีวศึกษา" มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์และนักเรียนเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยธุรกิจ ในด้านเนื้อหาและแบบเรียน การจัดการเรียนการสอน การวัดและการประเมินผล กิจกรรมเสริมหลักสูตร และการจัดบริการทางวิชาการ ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถาม จำนวน 1 ชุด สำหรับกลุ่มตัวอย่างประชากร อาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทยธุรกิจ 30 คน และนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 3 338 คน นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าร้อยละ ค่ามัชฌิมเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า ด้านเนื้อหาและแบบเรียน อาจารย์และนักเรียนมีความเห็นว่า เนื้อหาวิชาภาษาไทยธุรกิจที่จัดให้เรียน สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการประกอบอาชีพในอนาคตได้ในระดับมาก ด้านการจัดการเรียนการสอน อาจารย์และนักเรียนมีความเห็นว่า ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในระดับปานกลาง และครูนำสื่อการสอนมาใช้ในระดับน้อย ด้านวิธีการวัดและการประเมินผล อาจารย์และนักเรียนมีความเห็นว่า ครูวัดและประเมินผลเมื่อจบบทเรียนแต่ละเรื่อง เป็นอันดับแรก ด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตร อาจารย์มีความเห็นว่า ครูจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรในระดับปานกลาง แต่นักเรียนเห็นว่าครูจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรในระดับน้อย ด้านการจัดบริการทางวิชาการ อาจารย์และนักเรียนมีความเห็นว่า วิทยาลัยจัดบริการทางวิชาการในระดับปานกลาง

พวงเพ็ญ เปล่งปลั่ง (2529: 126 - 130) ได้วิจัยเรื่อง "การศึกษาสภาพการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษาดีเด่น รางวัลพระราชทาน" มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษาดีเด่น รางวัลพระราชทาน ในด้านการใช้หลักสูตรและหนังสือเรียน วิธีสอน การใช้สื่อการเรียนการสอน การวัดและการประเมินผล การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร และการนิเทศการสอน ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามจำนวน 1 ชุด สำหรับกลุ่มตัวอย่างประชากรครูภาษาไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษาดีเด่น รางวัลพระราชทาน ขนาดเล็ก 49 คน โรงเรียนขนาดกลาง 159 คน และโรงเรียนขนาดใหญ่ 264 คน นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าร้อยละ ค่ามัชฌิมเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า ในด้านการใช้หลักสูตรและหนังสือเรียน ครูในโรงเรียนทั้ง 3 ขนาด

เห็นว่า มีการดำเนินการด้านจุดประสงค์ของหลักสูตรมาก ส่วนการดำเนินการกำหนดจุดประสงค์ การเรียนรู้ การปฏิบัติ เกี่ยวกับการใช้หนังสือ เรียนและหนังสืออ่านนอกเวลา และปัญหาเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรและหนังสือเรียน เห็นว่ามีน้อย ในด้านวิธีสอน ครูในโรงเรียนทั้ง 3 ขนาด เห็นว่า มีการปฏิบัติตามหลักการและระเบียบวิธีการสอนภาษาไทยมาก ในด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน ครูในโรงเรียนทั้ง 3 ขนาด เห็นว่า มีการใช้สื่อการเรียนการสอนประเภทต่าง ๆ มีการจัดหาสื่อการเรียนการสอนด้วยวิธีการต่าง ๆ และมีปัญหาเกี่ยวกับการใช้สื่อการเรียนการสอนน้อย ในด้านการวัดและการประเมินผล ครูในโรงเรียนทั้ง 3 ขนาด เห็นว่ามีวัตถุประสงค์ในการวัดและประเมินผลมากทุกประเด็น ในด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ครูในโรงเรียนทั้ง 3 ขนาด เห็นว่า มีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรประเภทต่าง ๆ น้อย ในด้านการนิเทศการสอน ครูในโรงเรียนทั้ง 3 ขนาด เห็นว่าได้รับความช่วยเหลือจากศึกษานิเทศก์น้อย แต่ต้องการได้รับการนิเทศจากบุคลากรประเภทต่าง ๆ มาก

ระวีวรรณ สาริการิน (2529: 99 - 100) ได้วิจัยเรื่อง "ความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาวิธีสอนภาษาไทยในวิทยาลัยครู" มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาวิธีสอนภาษาไทยในวิทยาลัยครูด้านจุดประสงค์ เนื้อหา วิธีสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อการเรียนการสอน และการวัดผลและประเมินผล ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามจำนวน 1 ชุด สำหรับกลุ่มตัวอย่างประชากรอาจารย์ 36 คน และนักศึกษา 502 คน นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าร้อยละ ค่ามัชฌิมเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า ด้านจุดประสงค์ อาจารย์และนักเรียนมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีความเหมาะสมมาก ด้านเนื้อหา อาจารย์และนักศึกษามีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีความเหมาะสมมาก ด้านวิธีสอน อาจารย์และนักศึกษามีความเห็นไม่สอดคล้องกัน คืออาจารย์เห็นว่ามี การปฏิบัติมาก นักศึกษาเห็นว่ามีการปฏิบัติ น้อย ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน อาจารย์และนักศึกษามีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีการปฏิบัติมาก ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน อาจารย์และนักศึกษามีความเห็นไม่สอดคล้องกัน คือ อาจารย์เห็นว่ามี การปฏิบัติมาก นักศึกษาเห็นว่ามีการปฏิบัติ น้อย ด้านการวัดผลและประเมินผล อาจารย์และนักศึกษามีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีการปฏิบัติมาก

เศาร์ณลิน วรรณศิริ (2529: 88 - 90) ได้วิจัยเรื่อง "แนวโน้มการ . จัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย เพื่อพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น"

มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวโน้มการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย เพื่อพัฒนาทักษะ การแก้ปัญหาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามจำนวน 2 ชุด ใช้เทคนิค เดลฟายกับกลุ่มตัวอย่างประชากรซึ่ง เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาไทยจำนวน 22 คน และกลุ่ม ตัวอย่างประชากรครูภาษาไทยที่สอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 98 คน ผลการวิจัยพบว่า ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาไทยมีความคิดเห็นสอดคล้องกันในระดับมากที่สุดเกี่ยวกับแนวโน้มการจัด กิจกรรมการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย เพื่อพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในปีพุทธศักราช 2538 ดังนี้คือ หลักและวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มีส่วนช่วยพัฒนาทักษะ การแก้ปัญหาให้แก่แก่นักเรียนนั้น ควร เปิดโอกาสให้นักเรียนทุกคนมีส่วนร่วมใช้หลักการฝึกปฏิบัติจริง ลักษณะของคนแก้ปัญหาเป็น ควร เป็นคนมองเห็นปัญหาอย่างฉับไว ค้นพบวิธีแก้ปัญหาย่างรวดเร็ว มีเหตุผล การจัดการศึกษาของไทยเพื่อสร้างลักษณะคนแก้ปัญหาเป็นให้เกิดขึ้นนั้น จะต้องขึ้นอยู่กับกระบวนการสอนของครู ครูภาษาไทยจะ เข้าใจบทบาทของตนที่มีต่อการพัฒนาทักษะ การแก้ ปัญหาให้แก่แก่นักเรียน อุปสรรค ปัญหา และข้อเสนอแนะ คือ เรื่องค่านิยมที่เน้นให้สอบ เข้า มหาวิทยาลัย สำหรับครูภาษาไทยมีความเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชา ภาษาไทย สอดคล้องกันในระดับมากกว่ากิจกรรมที่มีส่วนช่วยพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาให้แก่แก่นักเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นอันดับแรก มีดังนี้คือ กิจกรรมหลักภาษาในชั้นเรียน ได้แก่ การนำคำที่ นักเรียนมักสะกดผิดมาให้อ่านและเขียน กิจกรรมหลักภาษานอกชั้นเรียน ได้แก่ การแข่งขัน ต่อคำพังเพย กิจกรรมวรรณคดีในชั้นเรียน ได้แก่ การให้นักเรียนวิจารณ์ และอภิปรายเหตุผล เกี่ยวกับพฤติกรรมของตัวละคร กิจกรรมนอกชั้นเรียน ได้แก่ การทายปัญหาสำคัญ ๆ จาก วรรณคดี กิจกรรมการใช้ภาษาในชั้นเรียน ได้แก่ การฟังข่าว บทความ สารคดี แล้ว วิเคราะห์ กิจกรรมการใช้ภาษาในห้องเรียน ได้แก่ การฟังรายการตอบปัญหาภาษาไทย

ชันทอง แสนอ้อม (2530: 86 - 90) ได้วิจัยเรื่อง "ความต้องการ การนิเทศทางวิชาการของครูภาษาไทย สังกัดกรมอาชีวศึกษา" ในด้านหลักสูตร จุดประสงค์ เนื้อหาและแบบเรียน วิธีสอน สื่อการสอน การวัดและประเมินผล กิจกรรมเสริมหลักสูตร และ ความก้าวหน้าทางวิชาการ ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามขึ้นจำนวน 1 ชุด สำหรับกลุ่มตัวอย่าง ประชากรครูภาษาไทย 328 คน ข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์หาค่าร้อยละ ค่ามัชฌิม เลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า ด้านหลักสูตร ครูภาษาไทยมีความต้องการการ นิเทศทางด้านจุดประสงค์มากในด้านการแนะนำการจัดสภาพการเรียนการสอน ด้านเนื้อหาวิชา ครูภาษาไทยมีความต้องการการนิเทศทางวิชาการด้านเนื้อหาและหนังสือเรียนมาก ต้องการ

เข้าร่วมประชุมอบรมหรือสัมมนา เนื้อหาความรู้เพิ่มเติมมากที่สุด ด้านวิธีสอน ครูภาษาไทยมีความต้องการการนิเทศทางวิชาการด้านวิธีสอนมาก โดยต้องการเข้าร่วมสัมมนาและประชุมอบรมเกี่ยวกับ เทคนิคการสอนและวิธีสอนมาก ด้านสื่อการสอน ครูภาษาไทยต้องการคำแนะนำการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษาในการสอนภาษาไทยมาก ด้านการวัดและประเมินผล ครูภาษาไทยต้องการให้ส่งเสริมและสนับสนุนครูภาษาไทยจัดทำแบบทดสอบมาตรฐานมาก ด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตร ครูภาษาไทยต้องการให้มีการจัดอบรมสัมมนาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ถูกต้องและมีประสิทธิภาพ ด้านความก้าวหน้าทางวิชาการ ครูภาษาไทยต้องการการนิเทศในด้านการจัดหาเอกสาร ตำรา ให้ครูภาษาไทยศึกษาค้นคว้ามากที่สุด

จรัญ เกษมสายชนม์ (2530: 89 - 93) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การศึกษาสภาพการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในโครงการปรับปรุงโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก" มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยของโรงเรียนมัธยมศึกษาในโครงการปรับปรุงโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในด้านการใช้หลักสูตรและหนังสือเรียน วิธีการสอน การใช้สื่อการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร และการนิเทศการสอน ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามจำนวน 1 ชุด สำหรับกลุ่มตัวอย่างประชากรครูภาษาไทย 384 คน นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าร้อยละ ค่ามัธยฐาน เลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า ด้านการใช้หลักสูตรและหนังสือเรียน ครูภาษาไทยส่วนใหญ่เห็นว่าการนำหลักสูตรไปใช้มีการจัดมาก ครูภาษาไทยมีการดำเนินการสอนให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ของหลักสูตรวิชาภาษาไทยมากทุกข้อ มีการจัดด้านหนังสือของโรงเรียนน้อย ด้านวิธีสอน ครูภาษาไทยส่วนใหญ่เห็นว่าการจัดการเรียนการสอนมากทุกข้อ มีการจัดกิจกรรมการสอนภาษาไทยมาก มีการนำวิธีสอนภาษาไทยไปใช้ในการสอนน้อย ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน ครูภาษาไทยเห็นว่าการจัดหาสื่อการเรียนการสอนน้อย มีการนำสื่อการสอนไปใช้ประกอบการสอนน้อย ด้านการวัดและประเมินผล ครูภาษาไทยส่วนใหญ่เห็นว่าการจัดในด้าน การวัดและประเมินผลมาก ด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ครูภาษาไทยส่วนใหญ่เห็นว่าการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรน้อย ครูภาษาไทยเห็นว่าการนำวิธีการวัดผลกิจกรรมเสริมหลักสูตรไปใช้มาก มีการจัดวางแผนและดำเนินการกิจกรรมเสริมหลักสูตรมาก ด้านการนิเทศการสอน ครูภาษาไทยส่วนใหญ่เห็นว่า ได้รับการนิเทศจากบุคคลที่เกี่ยวข้องในการนิเทศน้อยทุกข้อ มีการจัดการนิเทศการเรียนการสอนในด้านต่าง ๆ น้อย มีการนำวิธีการต่าง ๆ ไปใช้ในการนิเทศน้อยทุกด้าน

สิริอาภา ขำเลิศ (2530: 85 - 87) ได้วิจัยเรื่อง "ความคิดเห็นของ อาจารย์ภาษาไทยและนักศึกษาเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยพื้นฐานบังคับระดับปริญญาตรี ในวิทยาลัยครู" มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์ภาษาไทยและนักศึกษา ใน วิทยาลัยครู เกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยพื้นฐานบังคับในด้าน จุดมุ่งหมายของการเรียน การสอนวิชาภาษาไทยพื้นฐานบังคับ เนื้อหาวิชา วิธีการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามจำนวน 1 ชุด สำหรับ กลุ่มตัวอย่างประชากรอาจารย์ภาษาไทย 35 คน นักศึกษา 296 คน นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ หาค่าร้อยละ ค่ามัชฌิมเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า ด้านจุดมุ่งหมาย ของการเรียนการสอน พบว่า อาจารย์ภาษาไทยและนักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับจุดมุ่งหมาย ของการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย 101 และภาษาไทย 102 สอดคล้องกันคือ เห็นว่ามีความ สำคัญมาก ด้านเนื้อหา พบว่า อาจารย์ภาษาไทยและนักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหาวิชา ภาษาไทย 101 และภาษาไทย 102 สอดคล้องกันคือ เป็นว่ามีความเหมาะสมมาก ด้านวิธีสอน พบว่า อาจารย์ภาษาไทยและนักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้วิธีสอนวิชาภาษาไทย 101 และ ภาษาไทย 102 สอดคล้องกัน คือ เห็นว่ามีการปฏิบัติมาก ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน พบว่า อาจารย์ภาษาไทยและนักศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย 101 และภาษาไทย 102 สอดคล้องกัน คือ เห็นว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีการปฏิบัติ มาก และการปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย 101 และภาษาไทย 102 มีความเหมาะสมมาก ด้านสื่อการเรียนการสอน พบว่า อาจารย์ภาษาไทยและนักศึกษามี ความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้สื่อการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย 101 และภาษาไทย 102 สอดคล้องกัน คือ เห็นว่ามีการปฏิบัติน้อย การปฏิบัติด้านการจัดหาสื่อการเรียนการสอน อาจารย์ ภาษาไทยเห็นว่ามีปฏิบัติมาก แต่นักศึกษาเห็นว่ามีปฏิบัติน้อย และการใช้สื่อการเรียน การสอนมีความเหมาะสมมาก ด้านการวัดและประเมินผล พบว่า อาจารย์ภาษาไทยและนักศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้วิธีการวัดและประเมินผลวิชาภาษาไทย 101 และภาษาไทย 102 สอดคล้องกัน คือ เห็นว่ามีการปฏิบัติมาก และการใช้แบบสอบในวิชาภาษาไทย 101 และภาษาไทย 102 มีการปฏิบัติมาก

จิราพร ธวัชวิเชียร (2531: 230 - 235) ได้วิจัยเรื่อง "การประเมิน หลักสูตรประกาศนียบัตรนฏศิลป์ชั้นสูง พุทธศักราช 2527" มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินหลักสูตร นฏศิลป์ชั้นสูง พุทธศักราช 2527 ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามจำนวน 6 ชุด สำหรับกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรผู้บริหารวิทยาลัย 24 คน ครูอาจารย์ 176 คน นักศึกษา 163 คน ผู้สำเร็จการศึกษา 91 คน และผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษา 39 คน และผู้เชี่ยวชาญ 15 คน นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าร้อยละ ค่ามัชฌิมเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยพื้นฐานของหลักสูตรได้แก่ จุดหมาย หลักการของหลักสูตร จุดประสงค์กลุ่มวิชา หมวดวิชา มีความชัดเจน สอดคล้องกับความต้องการของสังคม มีความเป็นเอกลักษณ์ของวิชาชีพ และสามารถนำไปปฏิบัติจริงได้มาก จุดประสงค์กลุ่มวิชา หมวดวิชา มีความสอดคล้องกับจุดหมายและหลักการของหลักสูตร การปฏิบัติตามหลักสูตร ได้แก่ โครงสร้างของหลักสูตร เกณฑ์การใช้หลักสูตร และการดำเนินงานตามหลักสูตร พบว่า โครงสร้างหลักสูตร มีความสอดคล้องกับจุดหมายและหลักการของหลักสูตร และมีความเหมาะสมกับ เกณฑ์เกี่ยวกับการกำหนดเวลาเรียนที่กำหนดไว้ใน เกณฑ์การใช้หลักสูตร การจัดเนื้อหาวิชา เอื้อประโยชน์ต่อการนำไปใช้ในการประกอบอาชีพและการศึกษาต่อขั้นสูงขึ้นได้มากตามที่จุดหมายของหลักสูตรกำหนด เมื่อปัจจัยพื้นฐานมีความเหมาะสม สอดคล้องกัน ส่งผลให้การดำเนินงานตามหลักสูตรส่วนใหญ่สามารถปฏิบัติได้ค่อนข้างครบถ้วนตาม ทฤษฎีและหลักการพัฒนาหลักสูตร พร้อมทั้งส่งผลให้ผู้สำเร็จการศึกษามีความรู้ ความสามารถ ทักษะ และประสบการณ์ รวมทั้งมีคุณลักษณะและบุคลิกภาพที่ดีตามที่จุดหมายและหลักการของหลักสูตร กำหนดในระดับค่อนข้างมาก

ธีระนุช ทีปะपाल (2531: 66 - 68) ได้วิจัยเรื่อง "ความคิดเห็นของ ผู้บริหารและครูภาษาไทย เกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย ในโรงเรียน เอกชนสอนศาสนา อิสลามระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จังหวัดชายแดนภาคใต้" มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบ ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูภาษาไทย เกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยของโรงเรียน เอกชนสอนศาสนาอิสลาม ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในด้านหลักสูตรและ เนื้อหาวิชา ด้านวิธีสอน และกิจกรรมด้านสื่อการสอนและด้านการวัดและประเมินผล ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามจำนวน 1 ชุด สำหรับกลุ่มตัวอย่างประชากรผู้บริหาร 60 คน ครูภาษาไทย 82 คน นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าร้อยละ ค่ามัชฌิมเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า ด้านหลักสูตรและ เนื้อหาวิชา ผู้บริหารเห็นว่า โรงเรียนจัดบริการทางด้านหลักสูตรและ เนื้อหาวิชา มาก ส่วนครูภาษาไทยเห็นว่า โรงเรียนจัดบริการทางด้านนี้น้อย ด้านวิธีสอนและกิจกรรม ผู้บริหารเห็นว่า ครูภาษาไทยใช้วิธีสอนแบบต่าง ๆ ในการเรียนการสอนมาก ส่วนครูภาษาไทย เห็นว่า ใช้วิธีการสอนแบบต่าง ๆ น้อย ด้านสื่อการสอน ผู้บริหารและครูภาษาไทยเห็นว่า

ครูภาษาไทยใช้สื่อการสอนวิชาภาษาไทยน้อย ด้านการวัดและประเมินผล ผู้บริหารและครูภาษาไทยเห็นว่า ครูภาษาไทยวัดและประเมินผลตามเวลาและตามวิธีการต่าง ๆ มาก

สมศักดิ์ สร้อยระย้า (2531 : 90 - 91) ได้วิจัยเรื่อง "รูปแบบการจัดกิจกรรมนักศึกษาวิทยาลัยนาฏศิลป์" มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างรูปแบบการจัดกิจกรรมนักศึกษาวิทยาลัยนาฏศิลป์ ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามจำนวน 2 ชุด สำหรับประชากรผู้เชี่ยวชาญ 19 คน โดยใช้เทคนิคเดลฟาย ผลการวิจัยพบว่า ด้านนโยบายในการจัดกิจกรรมนักศึกษา มีนโยบายที่เหมาะสมอย่างยิ่งคือ การจัดกิจกรรมนักศึกษา เน้นการส่งเสริมด้านคุณธรรม ความมีน้ำใจ และความรับผิดชอบต่อส่วนรวม ด้านวัตถุประสงค์การจัดกิจกรรมนักศึกษา มีวัตถุประสงค์ที่เหมาะสมอย่างยิ่ง คือ เพื่ออนุรักษ์รักษาและเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมไทย ด้านขอบข่ายการจัดกิจกรรมนักศึกษา มีลักษณะที่เหมาะสมอย่างยิ่ง คือ กิจกรรมนักศึกษาที่จัดขึ้นต้องไม่ขัดต่อกฎ ระเบียบ ข้อบังคับของสังคม และศีลธรรมอันดีงาม ด้านประเพณีและลักษณะของการจัดกิจกรรมนักศึกษา มีลักษณะที่เหมาะสมอย่างยิ่ง คือ กิจกรรมที่วิทยาลัยสนับสนุนเป็นกิจกรรมพัฒนาสติปัญญา ความรู้ความสามารถของนักศึกษา

สมศิริ ชัยศุภมงคผลลาก (2531 : 121 - 125) ได้วิจัยเรื่อง "การนำเสนอโครงการพัฒนาสมรรถภาพของครูภาษาไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษา" มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการพัฒนาสมรรถภาพของครูภาษาไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษา ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามจำนวน 1 ชุด สำหรับกลุ่มตัวอย่างประชากร ครูภาษาไทย 438 คน นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าร้อยละ ค่ามัธยิม เลขคณิต และส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า ครูภาษาไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษา มีความต้องการระดับมากในการพัฒนาสมรรถภาพด้านความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร ความรู้เสริมในเนื้อหาวิชาภาษาไทย การวางแผนการสอน วิธีการสอน การผลิตและการใช้สื่อการสอน การวัดและประเมินผล บุคลิกภาพและเจตคติ การเสนอโครงการพัฒนาสมรรถภาพของครูภาษาไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษา ประกอบด้วยโครงการย่อย 6 โครงการ ผู้ทรงคุณวุฒิส่วนใหญ่เห็นด้วยกับรายละเอียดของโครงการ

สุมาลี เกียรติทอง (2531 : 135 - 148) ได้วิจัยเรื่อง "การเรียนการสอนวิชาเลือกภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ตามการรับรู้ของครูภาษาไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร" มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาเลือกภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาตอนต้นตามการรับรู้ของครูภาษาไทยในด้านหลักสูตรและหนังสือเรียน

วิธีสอน เนื้อหาวิชา การใช้สื่อการสอน การวัดและประเมินผล การนิเทศการสอน ผู้วิจัย ได้สร้างแบบสอบถามจำนวน 1 ชุด สำหรับกลุ่มตัวอย่างประชากรครูภาษาไทย 337 คน นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าร้อยละ ค่ามัชฌิมเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า ด้านหลักสูตรและหนังสือเรียน ครูภาษาไทยเห็นว่า โรงเรียนได้ให้บริการทางวิชาการน้อยทุกรายวิชา ครูภาษาไทยมีการปฏิบัติเกี่ยวกับหลักสูตรและหนังสือเรียนมากทุกรายวิชา ด้านวิธีสอน ครูภาษาไทยใช้วิธีสอนแบบต่าง ๆ น้อยทุกรายวิชา การปฏิบัติเกี่ยวกับกิจกรรมประกอบการสอน ปฏิบัติน้อยทุกรายวิชา ด้านเนื้อหาวิชา ครูภาษาไทยเห็นด้วยมากกับเนื้อหาทุกรายวิชา ด้านสื่อการสอน ครูภาษาไทยมีการปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้สื่อการสอน และการจัดหาสื่อการสอนน้อยทุกรายวิชา ด้านการวัดและประเมินผล ครูภาษาไทยมีการปฏิบัติมากทุกรายวิชา ด้านการนิเทศการสอน ครูภาษาไทยเห็นว่า การนิเทศภายในโรงเรียนปฏิบัติ น้อยทุกรายวิชา

เขาว์ สุรินทร์ (2532 : 101 - 103) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การเรียนการสอนภาษาไทย หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2530 ตามการรับรู้ของครูภาษาไทย และนักเรียนในวิทยาลัยเทคนิค" มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการเรียนการสอนภาษาไทย หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2530 ตามการรับรู้ของครูภาษาไทย และนักเรียน ในด้านจุดมุ่งหมายของวิชา เนื้อหาวิชา กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล กิจกรรมเสริมหลักสูตร ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถาม จำนวน 1 ชุด สำหรับกลุ่มตัวอย่างประชากรครูภาษาไทย 88 คน นักเรียน 510 คน นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าร้อยละ ค่ามัชฌิมเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า ในด้านจุดมุ่งหมายของวิชา ทั้งครูภาษาไทยและนักเรียนเห็นด้วยมากกับจุดมุ่งหมายของวิชา ข้อที่ทั้งครูภาษาไทยและนักเรียนเห็นด้วยมาก เป็นอันดับแรก คือ ให้นักเรียนมีความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพในด้านการฟัง พูด อ่าน และ เขียน ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน และการศึกษาด้านวิชาการและงานอาชีพ ด้านเนื้อหาวิชา ทั้งครูภาษาไทยและนักเรียนเห็นด้วยมากกับเนื้อหาวิชาการใช้ภาษาไทย ข้อที่เห็นด้วยมากเป็นอันดับแรกคือ เนื้อหาวิชาภาษาไทยนำไปใช้ประโยชน์ได้ในชีวิตประจำวัน ครูภาษาไทยและนักเรียนเห็นด้วยมากกับเนื้อหาวิชาหลักภาษาไทย ข้อที่เห็นด้วยมาก เป็นอันดับแรกคือ เนื้อหาวิชาภาษาไทยส่งเสริมและพัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาของนักเรียน ครูภาษาไทยและนักเรียนเห็นด้วยมากกับเนื้อหาวิชาวรรณคดี ข้อที่เห็นด้วยมากเป็นอันดับแรกคือ เนื้อหาวิชาวรรณคดีไทยช่วยทำให้เกิดความรักและหวงแหนในความเป็นไทย ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ทั้งครูภาษาไทยและนักเรียนเห็นว่า

มีการปฏิบัติน้อย ด้านสื่อการเรียนการสอน ครูภาษาไทยและนักเรียนเห็นว่ามี การปฏิบัติน้อย ด้านการวัดและประเมินผล ครูภาษาไทยและนักเรียนเห็นว่ามี การปฏิบัติมาก ข้อที่ครูภาษาไทย เป็นว่ามี การปฏิบัติมากคือ ครูกำหนดคะแนน เป็นคะแนนงานระหว่างภาค เรียนและคะแนนสอบ ข้อเขียนปลายภาค ข้อที่นักเรียนเห็นว่ามี การปฏิบัติมากคือ ครูทดสอบปลายภาค

3.2 งานวิจัยต่างประเทศ

ทาเลส ฮัสสัน แบครี (Talas Hassan Bakri 1983: 361A - 362 A) ได้วิจัยเกี่ยวกับองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการ ใช้สื่อการสอนของครูกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น สองเมืองในประเทศซาอุดีอาระเบีย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการ ใช้สื่อ การสอน ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังครูที่สอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในเมืองริยาดและ เมือง จิซาน ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ครูในริยาด 71% และครูในจิซาน 67% เห็นว่าการมีผู้เชี่ยวชาญ ทางสื่อการสอนในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นทุกโรงเรียน มีความสำคัญ ครูในริยาด 72% ใน จิซาน 55% เห็นว่า ระบบการบริหารงานในโรงเรียนมีส่วนทำให้ครูเกิดความ เชื่อหน่ายที่จะใช้สื่อ การสอน ครูในริยาด 56% และในจิซาน 63% ได้มีการประเมินสื่อการสอนในโรงเรียนที่ ไม่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้ ครูในริยาด 53% และ จิซาน 70% รายงานว่า โรงเรียน มัธยมศึกษาตอนต้นในเมืองทั้งสองขาดความสะดวกในการจัดเก็บวัสดุทัศนูปกรณ์วิชาที่สอน และการ ใช้สื่อการสอนของครูมีความสัมพันธ์กัน จำนวนปีที่สอนและการใช้สื่อการสอนของครูไม่มีความ สัมพันธ์กัน ปัจจัยสำคัญที่สุดที่มีอิทธิพลในการใช้สื่อการสอนของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น คือ ความสะดวกในการจัดหาสื่อการสอน ประสบการณ์เดิมในการใช้สื่อการสอน โครงการฝึกอบรม ครูประจำการ และการจัดหมวดหมู่ของอุปกรณ์ต่าง ๆ ในโรงเรียน

เอ็ดเวิร์ด อาร์เธอร์ แพริช (Edward Arther Parish 1984: 319A) ได้วิจัยเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรกับผลสัมฤทธิ์ในการ เรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น กลุ่มตัวอย่างประชากรเป็นนักเรียนเกรด 8 จำนวน 501 คน จากโรงเรียนมัธยมศึกษา จำนวน 7 โรงเรียน ในรัฐเท็กซัส เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามสำหรับนักเรียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าความถี่ ทดสอบความมีนัยสำคัญโดย การหาค่าไคสแควร์ หาค่าสหสัมพันธ์ และทดสอบความมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 โดยการหาค่า ซี (Z-test) ผลการวิจัยพบว่า การเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรมีความสัมพันธ์กับความสูง

ของคะแนนเฉลี่ยและความก้าวหน้าในการศึกษาของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญ และพบว่าความสัมพันธ์นั้นขึ้นอยู่กับ เพศ ชาติพันธุ์ สถานภาพทางเศรษฐกิจ และสังคมของครอบครัวและระดับสติปัญญา

เอเลียต อีเลน โลเรตตา ลียง (Elliott Elaine Loretta Lyons 1985 : 3329A) ได้วิจัยเกี่ยวกับผลการสอนโดยใช้คอมพิวเตอร์เสริม ที่มีต่อความชำนาญในการใช้ทักษะ เบื้องต้นของนักเรียนมัธยมอาชีวศึกษา มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจผลของการสอนทักษะ เบื้องต้นโดยใช้คอมพิวเตอร์สอน ในวิชาการอ่าน ภาษา และคณิตศาสตร์ ของนักเรียนมัธยมอาชีวศึกษา กลุ่มตัวอย่างประชากรเป็นนักเรียนจำนวน 191 คน จากศูนย์อาชีวเทคนิค ในรัฐมิชิแกน เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่ การสอนโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ กับการสอนโดยปกติ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าความแปรปรวน ผลการวิจัยพบว่า มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และพบว่า การใช้คอมพิวเตอร์สามารถนำมาใช้ในการสอนทักษะ เบื้องต้นในระดับอาชีวศึกษาได้ นักเรียนมีความสนใจที่จะ เรียนโดยใช้คอมพิวเตอร์มากกว่าการเรียนแบบเดิม

เรมี พามีลา เลน (Ramey Pamela Lane 1988 : 1353A) ได้วิจัยเกี่ยวกับสัมฤทธิ์ผลของทักษะในการสื่อสาร เบื้องต้นของนักเรียนธุรกิจอาชีววะ กับนักเรียนสายสามัญ มีวัตถุประสงค์เพื่อ เปรียบเทียบสัมฤทธิ์ผลของทักษะในการสื่อสาร เบื้องต้น กลไกทางด้านภาษา และการใช้ภาษา การทดสอบความถนัดเชิงวิชาการ กลุ่มตัวอย่างประชากรเป็นนักเรียน จำนวน 314 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนและการวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วม ผลการวิจัยพบว่า มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และพบว่านักเรียนที่เรียนธุรกิจอาชีวศึกษา มีคะแนนสูงกว่านักเรียนสายสามัญ